ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА

ДАН

ГОДИНА I — БРОЈ 52
Излази свакодневно сем понедеоника

НОВИ САД, субота, 27 јула 1935

Уредништво и администрација: Булевар Краљице Марије бр. 9. Телефон 21-05, 21-06. — Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58-460. — Поштански фах број 178.

МЕСЕЧНА ПРЕТПЛАТА: 20 дин. за земљу, 50 за иностранство

Споразум г.г. А. Станојевића, др. Корошца и др. Спахе

ПОСТИГНУТ ЈЕ СПОРАЗУМ

О СТВАРАЊУ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ РАДИКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Почетак начелне буџетске дебате у пленуму Сената

Београд, 26 јула. — У 12 и по часова отворио је данашњу седницу пленума Сената потпретседник г. др. Круљ. Пошто је прочитан записник прошле седнице у име Финансиског одбора поднео је извештај о буџетским дванаестинама и Финансиском закону известилац г. Милан Марјановић. Пошто је прочитао извештај он се осврнуо на политичку ситуацију и нагласио да су Словенци, Хрвати и Срби гране истог стабла. Уједињење, рекао је г. Марјановић, није резултат насилног стварања и освајања већ драговољног пристанка. Ништа природније није, дакле, до да наша држава остане јединствена. Све би друго било вештачко. Питање унутрашњег уређења државе је одвојено питање, али нико не сме да напусти основну идеју да је Југославија једна јединствена национална држава.

После говора г. Марјановића седница је закључена. Нова седника сенатског пленума заказана је за данас у 4 часа после подне. На тој седници после експозеа Министра финансија г. Летице отпочеће начелна дебата о буџетским дванаестинама и Финансиском закону.

—o—

Збор г. Хоџере у Белој Цркви

Бела Црква, 26 јула. — На својој агитационој турнеји по Војводини јуче је овде одржао збор вођа Југословеске народне странке г. Светислав Хоџера. На збору су говорили гг. Хоџера, Милош Драговић и Војин Пуљевић.

Из Беле Цркве г. Хоџера је отпутовао у Петровград одакле продужује за Нови Бечеј где ће такође одржати збор. (Дан).

—o—

Тарифа за превоз робе у Црну Гору

Београд, 26 јула. — У Министарству саобраћаја израђена је комбинована жељезничко-бродарска тарифа за превоз целокупне робе у Црну Гору. (Дан).

Састанак Савета Мале Антанте одржаће се већ крајем овог месеца на Бледу

Београд, 26 јула — Крајем овог месеца одржаће се на Бледу састанак Савета Мале Антанте. У састанку ће узети учешћа г.г. Титулеско, др. Бенеш и др. Стојадиновић.

Завршени преговори за стварање Југословенске радикалне заједнице

Београд, 26 јула. После доласка г Аце Станојевића у Београд пажња свих политичких кругова управљена је на састанке и разговоре који се одржавају у редовима бивших истакнутих радикалских првака са једне стране и на састанке и разговоре које имају и воде са политичким личностима г. др. Корошец и г. др. Спахо, са друге.

Данас пре подне одржан је у просторијама хотела „Париза„ састанак чланова бившег Главног одбора Радикалне странке. Састанку су присуствовали поред свих чланова одбора, на челу са г. Ацом Станојевићем, још и министри г. др. Корошец и г. др. Спахо. Том приликом г. Аца Станојевић имао је једну дужу конференцију са министрима г. др. Корошцом и г. др. Спахом. Потом се г. Станојевић задржао у дужем разговору са Министром грађевина г. Милошем Бобићем.

Како сазнајемо на данашњем састанку Главног одбора бивше Радикалне странке провечтилирана су сва питања у вези са стварањем нове партије. На састанку су претресани статути и програм будуће странке, а расправљало се и о акцији коју странка треба да предузме у народу. Сматра се да су преговори за стварање нове странке, која ће се звати Југословенска радикална заједница, потпуно завршени. (Дан)

Г. Аца Станојевић изјавио је да су преговори завршени

Београд, 26 јула. — У политичким круговима тврди се да је питање стварања Југословенске радикалне заједнице свршена ствар. После данашњих састанака чланова Главног одбора бивше радикалне странке и вођа бивше Словенчке људске странке г. др. Корошца и шефа Југословенске муслиманске организаеије г. др. Спахо сматра се да је постигнут дефинитиван споразум да се одмах приступи организовању нове странке

После завршених конференција у хотелу „Париз" г. Аца Станојевић је изјавио новинарима да се ради на стварању јединствене странке и да су сва питања за стварање странке пречишћена. Нова странка стојаће на принципу државног и народног јединства, а залагаће се за стварање широких самоуправа.

У политичким круговима се тврди да су статути нове странке већ готови, да је програм већ израђен и да је вођство споразумно одређено. — Шеф нове странке биће г. Аца Станојевић, а потпретседник г. др. Корошец, г. др. Спахо и вероватно један радикални прак из Хрватске. Као трећи потпретседник нове странке спомиње се и бивши министар г. Миша Трифуновић.

Како се сазнаје између претставника бившег Главног одбора Радикалне странке, г. др. Корошца и г. др. Спахе још није постигнуто јединствено мишљење у погледу пријаве странке и акције у народу. Један део чланова Главног одбора Радикалне странке мисли да нову странку треба одмах пријавити и да одмах треба отпочети са акцијом у народу, с обзиром на рад опозиције чији претставници већ увелико држе зборове и политичке конференције у народу. Други, пак, сматрају да странку треба пријавити и отпочети са акцијом у народу тек пошто буду били донети нови политички закони. (Дан)

Претседник владе г. др. Стојадиновић одржао је са сенаторима састанак

Београд, 26 јула. — Данас пре подне, од 9 до 12 часова одржан је састанак сенатора коме је присуствовао и претседник владе г. др. Милан Стојадиновић. Конференција је била информативне природе на којој је претседник владе г. др. Стојадиновић дао обавештења сенаторима о свима политичким питањима. У слободној дискусији учествовали су сенатори г.г. Бањанин, Крамер, др. Мајстровић, Мажуранић, др. Анђелиновић, Павле Вујић и други. Учесници дискусије говорили су о политичкој ситуацији, о предлогу буџетских дванаестина, финансиском закону и владиним овлашћењима. На састанку је донета одлука да се влади г. др. Стојадиновића да поверење и да се изгласа закон о буџетским дванаестинама и Финансиски закон.

Ко има права да говори у име бивших самосталних демократа у Банату?

Изјава г. Стојана Јакшића, бившег претседника Самосталне демократске странке у Великој Кикинди

Велика Кикинда, 26 јула. — У вези са изјавама политичких личности, објављеним у Дану, данас је Вашем дописнику дао једну изјаву и г. Стојан Јакшић, ранији претседник Самосталне демократске странке за град Велику Кикинду и Срез велико-кикиндски.

У вези са политичком ситуацијом и развојем последњих политичких догађаја г. Јакшић је рекао ово:

— Пре свега морам да подвучем да у име бивших самосталних демократа могу да говоре само они, који су као такови до данашњег дана остали. То је бивше вођство у овој области, а г. др. Миша Матић и г. др. Војислав Дошен, немају права да у наше име говоре. Они су заиста бивши самостални демократи, јер су странку, они знају због чега, одавно напустили. У наше име могу да говоре у Банату, и то за јужни Банат г. др. Душан Бошковић, а за северни Банат г. Милан Ковачев, посланици изабрани у тешким временима и приликама. Затим долазимо ми остали, који смо издржали до краја по мању или већу своју личну штету.

Г. др. Жарко Јекшић изишао је са предлогом оснивања „војвођанске странке". О томе предлогу разговараћемо када се слободно састанемо и продискутујемо све оно што би служило на корист и напредак нашега краја. Несумњиво је да у овим временима и сваки син Војводине мора да води бригу о ближем своме крају, који познаје и коме у првом реду има да служи, јер има љубави за њега и разумевања, а да тиме послужи и целини. Али, ако би се и такова странка основала, ми не можемо да прекинемо везе са нашим идејним пријатељима у другим крајевима државе, јер у великој борби ми се једни на друге морамо ослањати и једва ћемо заједничким напорима моћи извојевати оно што је заједнички интерес нашега народа.

У погледу националних мањина моје је кратко становиште: никада ја ни моји једномишљеници нисмо угњетавали друге људе из простога принципа, што не желимо да будемо угњетени, па зато ни другима то не желимо да чинимо. Ако би наши суграђани Мађари и Немци хтели да чују мој предлог онда би он овако гласио: нека се по својим социјалним погледима опредељују у оне странке, које им сем гарантија за њихово национално битисање дају и гарантију да ће и своје човечанске погледе моћи остварати. Када смо ми били мањина у некадашњој Угарској, упирали смо очи у мађарску демократију. Ми смо онда, са осталим националитетима, били јачи и бројнији него што су они сада, па ипак смо увидели да само помоћу њихове демократије можемо себи обезбедити и свој национални опстанак и у томе погледу осигурати своја човечанска права. Оснивање посебних мађарских или немачких странака мислим да би било штетно за њих саме. Уосталом нека погледају своју историју од 1918 године, па ће видети да су свагда морали бити или уз владу, што је горе за њих, јер су играли улогу опортуниста, или су као национална организација били свагда слаби и у мањини, те нису могли спровести ни минимални део свога програма. Услед тога и код њих је бивало да на површину испливавају људи мањег значаја често шпекуланти, који нису бранили праве интересе својих бирача, него своје личне. Једно још хоћу да нагласим да питање мањи-

Г. Стојан Јакшић

на можемо успешно решити сами ми, који смо и сами били мањина, али само тако ако се не светимо, ако нисмо насилници него људи који разумевају људе. У погледу владе г. др. Милана Стојадиновића имам само да кажем ово: Позната је историја владе и власти г. Узуновића, затим г. Јевтића. Та историја може да буде опомена и г. Стојадиновићу. Морало би се бити на чисто са господом, која се лако везују за листе, али се исто тако лако дреше од тих листа.

Мутна времена износе на површину људе, за које се не би ни знало да су живи, да таквих времена нема. Јасно је да се партије не праве одозго него из народа. Одлучан сам против пик свих недемократских и фашистичких странака, али уколико их има у свету ни оне нису диригиране одозго, него су имале бар за собом некога. Ми смо у савезу са демократским земљама, па је не можемо одударати од њих. Несумњива заслуга владе г. Стојадиновића је та да могу да се објављују овакве или и још оштрије изјаве. То је знак да се иде демократији. Уопште, они који се колебају треба да имају на уму да или ће се поћи правој демократији или правоме апсолутизму. Средњи путови не вреде ништа и значе губљење времена.

У многим местима па и у Великој Кикинди набачена су питања комуналне политике. Говори се о именовањима неких градских одбора. Сва та питања, ако се третирају са локалнога гледишта, па ако се у њима и успе, не вреде ништа, јер док нема опште демократије у држави, дотле су она само обмана народа. Треба да смо сити фалсификоване народне воље како при изборима за такозвани парламенат или сенат, тако и при сеоским-општинским изборима. Пред виђени градски избори нису ни обављени, а то је боље него да је и на њима била фалсификована воља народа. Ако се приступи градским изборима, нова именовања и постављења могла би само да стварају злу крв. Због тога би градским изборима требало журно и на основу чистога, демократскога принципа да се приступи.

Опште моја напомена би била да пред истином не треба затварати очи; погађања, ситних концесија, надмудривања, изигравање и неискрености не сме више да буде. Свако колебање је штетно и за људе, који данас стварају и за оне, који ће стварати после ових. У томе је мој национализам, у томе је моја служба народу, на тај начин могу да га служим докле имам снаге у себи. Не сматрам да су ове моје мисли догме, желим да ме разуверавају, да и ја друге могу разуверавати, а за то је први услов: општа слобода! (Дан)

Збор г. др. Дуде Бошковића у Перлезу

Перлез, 26 јула. — Јуче је у Перлезу одржао политички збор г. др. Душан Бошковић, народни посланик из Панчева, који је на петомајским изборима изабран за посланика на г. Мачековој листи у Панчеву и Ковачици. Збору је присуствовало око 400 грађана, који су говорника саслушали са највећом пажњом. Г. др. Бошковић је почео тиме, да није дошао овамо да осигура гласове, него да изложи програм оне политике, коју удружена опозиција жели у Војводини да спроведе. Наводи како Војводина плаћа половину свеукупног пореза у целој држави, али се њени грађани третирају као грађани првог дугог и трећег реда.

Од Ослобођења па на овамо, каже говорник, није у равном Банату изграђен ни један пут, и ако је, Војводина за путни фанд и кулук уплатила преко 120 милиона динара. Затим говори о пореском оптерећењу војвођанских сељака.

Војвођански сељак много је задужен, преоптерећен је великим расходима, а може му се помоћи једино ако се спроведе инфлациона политика у ком би случају цене аграрних производа скочиле, а сељак би имао више новаца.

Критикује досадањи рад свих Влада, од Ослобођења на овамо и каже, да су Војвођани имали до сада свега три министра и једног бана. Наводи да у Војводини од 52 среска начелника једва 3—4 су Војвођанина.

Настављајући говор г. др. Бошковић је рекао: Тај питоми и вредни сељак у Војводини ради исто онако за другог, као што ради и онај рудар у златним мајданима, све злато копа за другог, а њему ништа не остаје. За то треба сви Војвођани, без обзира на ранију политичку припадност, руку под руку, удружени да руше све оно што не ваља, да буду своји господари и да сами себи кроје капу. Ми хоћемо ову државу и чуваћемо је, али хоћемо другачије унутрашње уређење. Нисмо ми федералисти и сепаратисти како нам се намеће, него хоћемо потпуне и најшире самоуправе јер само тако можемо постићи равноправност са осталим грађанима.

За г. Мачека говорник каже да је најпоштенији човек и да и он жели да ради за сељака и његове интересе. Све је то он рекао и извесним водећим политичарима у Београду једном приликом када се о томе дискутовало.

Г. др. Бошковић се потом обара на корупцију и каже:

Свака газдинска кућа, има једног мачка, јер да га нема гамади и пацови би се умножили, тако и наша заједница треба да има једног мачка и кад тај мачак дође, онда ће се сви мишеви и пацови разбећи.

Збор је закључен у најбољем реду. (Дан)

После г. др. Којића...

Саслушан је и г. др. Велизар Јанковић

Београд, 26 јула. — Јутрос око 9 часова дошао је у собу судије г. Захарића у Варошком суду бивши министар г. др. Велизар Јанковић, који је данас саслушан, на молбу осјечког суда, а у вези са нашичком афером. Интересовање за саслушање г. др. Јанковића није било тако велико као за саслушање бившег министра правде г. др. Драгутина Којића, који је јуче саслушан. Новинари, као ни публика, нису ни данас пуштани у судску дворану.

Пре почетка саслушања г. др. Јанковић се поздравио са присутним оптуженим г. др. Николом Никићем, који је изјавио да му је жао што је г. др. Јанковић узнемирен због једне вечере у његовом дому која у ствари нема везе са оптужбом у тако званој нашичкој афери. Пошто су од г. др. Јанковића узета генералија приступљено је његовом саслушању. У судски записник он је изјавио да је вечера у његовом дому, о којој је било речи на суђењу у Осијеку, описана и одржана али да је то била обична вечера каква је уобичајена у његовом дому, а на којој су били његови пријатељи и пријатељице његове госпође. Г. др. Јанковић се сећа да су на вечери били гг. др. Којић, Кујунџић, Андрија Радовић, др. Андра Николић, Тића Папић, др. Драгољуб Јевремовић, др. Коста Поповић. Сви они били су са својим госпођама. Г. др. Јанковић демантује да је вечера била организована у ма коме циљу као и тврдњу да је на њој било речи о шумском аграру. Ни једне речи о том питању он није чуо, а ако је неко од присутних говорио о томе са неким другим у четири ока то се њега ништа не тиче. Исто тако не стоји, као што се тврди, да се г. Богољуб Кујунџић удаљио раније из друштва. Што се тиче позива тадашњег претседника владе г. др. Милана Сршкића да присуствује вечери и његовог извињења што на њу није могао доћи, та тврдња такође не одговара истини. Од времена када је постао претседник владе па све до времена када је то престао бити г. др. Сршкић уопште није био у кући г. др. Јанковића.

На питање судије г. Захарића да ли је присуствовао лову који је приредио барон Гутман, г. др. Јанковић је рекао да је на томе лову био и да је ту упознао оптуженог Шлезингера. Ту је био и читав низ угледних личности из дипломатског и политичког света. Између осталих ту су били и енглески посланик г. Хендерсон и тадашњи чехословачки посланик г. Шеба.

Овим је саслушање г. др. Јанковића било завршено.

Бивши потпретседник народне скупштине г. др. Коста Поповић, коме је такође упућен позив за саслушање, засада неће моћи бити саслушан пошто се налази у Брислу, као члан наше делегације на интерпарламентарној конференцији. Вивши министар и посланик г. Воја Јанић такође неће бити саслушан пошто је суд одустао од тражења да се он саслуша. Г. Богољуб Кујунџић биће саслушан 29 о. м. код суда у Трстенику, пошто се налази у Врњачкој Бањи ради лечења. (Дан.)

—o—

Продужена важност ловачких карата

Београд, 26 јула. — **Министар шума и рудника г. Игњат Стефановић одобрио је да се продужи важност ловачких карата, којима истиче рок 1 августа, до 31 децембра ове године.**

Једно животно питање општинских пензионера

Зашто се не решава већ једном питање уредне исплате принадлежности општинских пензионера?

Општине дугују бановинском пензионом фонду око 20,000.000 динара

Још 1924 у новосадској „Застави“ пок. др. М. Свињарев написао је један чланак у корист војвођанских бивших општинских службеника, сада пензионера. У том чланку је између осталог, писало:

„У данима славља и патриотског заноса, помућеног себишњаштвом и корупцијом несавесних и бездушних људи, одјекивале су бомбастичне фразе: „Треба помоћи инвалидима, удовицама и сирочади погинулих наших јунака; треба се достојно одужити нашим заслуженим добровољцима, интернирцима итд...“ И, доиста учинило се нешто. Међутим, има у нашем друштву један ред људи, један кадар бедника, који су читав свој век провели у раду, а данас, као исцеђени лимунови, не требају никоме.

„Бледа и увела лица, погнуте главе, поцепана одела или у комичном излизаном „салон-анцугу“, срећемо често заслужне и ваљане чиновнике, који су читав свој век провели у раду, за друштво, општине и жупаније, школе и цркве. Целог свога века, откидали су од уста и уплаћивали су у пензиони фонд, да под старе дане могу са својом породицом пристојно живети. Дошао је рат. Неки су донекле одржали материјалну равнотежу, а многи су, богме, остали голи и боси. Ми смо у своје време, изнели бедно стање општинских чиновника у Војводини и тражили да им се помогне, јер је то потпуно оправдано. Овом приликом дижемо свој глас у корист својих пензионисаних чиновника и њихових породица, јер је срамота и грехота, да ти људи умиру од глади, и да њихове породице живе од милостиње добрих људи“.

Ово је извод написа г. Свињарева, написаног онда када је у бившој Бачкој жупанији било њих неколицина пензионера и њихових удовица, који су примали бедну пензију из постојећа два пензиона фонда. Од тог доба, читавих 14 година, општински пензионери предавали су безбројне молбе разним надлештвима, ради решења стања пензионера, њихових удовица и малолетне деце. У безброј написа, највише у „Застави“, наговештавали су и упозоравали меродавне да не траже никакву милостињу, већ једино заслужену и законити пензију. На све те разне молбе, од случаја до случаја, дате су им мрвице са богато постављене трпезе, у виду позишице и додатка на скупоћу, и то после дугог оклевања, као да су жупански скупштинари из свог џепа давали новац! Бивша Бачка жупанија постепено, до 1924 године, подигла је повишицу својим пензионерима за 400 од сто, а бивша Обласна управа још за 100 од сто. То је све што је признато пензионерима и пензионеркама бивше Бачке жупаније који су, у оно доба, пензионисани на основу крунске вредности: 1 круна равна 1 динару. Пензионери истог фонда, који су пензионисани после 1927 године, уживају потпуну, валоризовану пензију: 1 круна равна 10 динара (као што прописује 87 члан Закона о дванаестинама државног прорачуна од 1925 године). У смислу истог закона регулисане су и принадлежности државним чиновницима и пензионерима. Није потребно нарочито наглашивати да је бесмислица и неправда да између чланова једног истог фонда постоји толика разлика, и то углавном науштрб старијих људи, који су готово сви служили по 30—40 година.

Признајемо да се ово питање временом прилично компликовало, нарочито после претварања Бачке жупаније у Бачку област и најзад у Дунавску бановину. Сви су пензионери чекали од почетка наговештавани нови општински закон и уздали се у небројено пута понављано обећање да ће се пензионерско питање најзад решити. Али факат је да је за то време једна четвртина пензионера и удовица поумирала!

Поред свих недаћа, највећа је та што нема новаца у фонду, тако да пензионери већ месецима не добијају своју малу пензију. Зашто нема пара? Сада када се спровело спајање свих фондова, показало се да општине годинама нису плаћале своје доприносе. Оне и сад дугују преко 20 милиона динара. Удружење општинских пензионера добија сваког дана од својих чланова очајна писма: „Већ четири месеца не добијамо пензије; даље се не може овако, газда хоће да нас избаци из стана, пекар не да хлеба, ми гладујемо!...“

Сада када су фондови спојени — што је досада био увек изговор да им се каже да чекају — пензионери траже да се удовољи овим њиховим молбама; да им се исплати заостала пензија и да редовно сваког десетог у месецу добијају одређену пензију; да се спроведе ревизија свих пензионера и да се сви изједначе, да се поред других чланова одреде у управу фонда и два претставника пензионера.

Када се овим захтевима буде изишло у сусрет и када сви чланови буду уплаћивали шта су дужни, онда ће пензиони фонд бити сигурно тако јак да ће се пензиске принадлежности моћи исплаћивати из самих камата. И то тим пре, што ће пензионера отсада бити сваке године све мање и мање. Потребно је само мало добре воље.

Б. К—ћ.

Посета епископа г. Георгија Летића манастиру Војловици

Вршац, 26 јула. — Њ. Пр. г. др. Георгије, епископ банатски, отпутоваће данас у манастир Војловицу на манастирску славу, где ће одржати архијерејску службу и проповед.

Осим тога г. др. Георгије рукоположиће у манастиру г. Димитрија Ракина, ђакона у Меленцима, за презвитера са назначењем за приер. пароха у Чоки.

—o—

Управник суботичког Окружног уреда г. Павле Кесерић премештен је у Загреб

Суботица, 26 јула. — Јуче после подне, Окружни уред за осигурање радника извештен је да је Министарство социјалне политике сменило са положаја управника Уреда г. Кесерића, који је прошле године дошао из Скопље. Г. Кесерић је одмах по пријему овог декрета предао своју дужност главном књиговођи г. Михи Пилићу.

Истим решењем, које је дошло као последица познате акције претставника радничких установа, г. Кесерић је премештен код СУЗОР-а у Загреб. Положај управника Окружног уреда попуниће се, како се сазнаје, конкурсом. *(Дан)*

—o—

Ускоро ће се изједначити школски уџбеници

Тежња државних просветних власти, која је у сагласности и са гледиштем Југословенскогг просветног друштва, око издавања једнообразних школских уџбеника примиче се своме остварењу и завршној фази. У интересу целокупног просветног државног живота предузета је акција, пре неколико година, како би се унифицирали уџбеници за основне и средње школе у читавој држави.

Разноврсна и многобројна приватна издања, често пута рађена једним недопуштеним темпом, а каткада само из материјалних интереса, била су штетна и по стручне радове у школи, а нарочито по националне интересе Овакав рад није довољно доприносио главној тежњи наше просветне политике да се путем тих књига васпита данашња омладина у истрајном државном и националном духу.

По закону о уџбеницима државног издања расписан је, како је јавност у своје време била обавештена, конкурс за уџбенике из српско-хрватског језика и књижевности, југословенске националне историје и географије Југославије.

Термин овог конкурса истиче 31 јануара идуће године, после кога ће се рока састати одређени стручни одбор за оцену рукописа. Најбољи рукописи биће награђени првом наградом и узети за државна издања у трајању од четири године, а поред тога биће подељене још две награде.

Паралелно са овом акцијом иду и радови око спремања државних издања за ученике основних школа.

Очекују се од ове акције многе користи које ће имати и ђачки родитељи, који врло често, због промена својих боравишта и сеобе, морају својој деци да купују у току једне школске године нове, односно друге уџбенике.

—o—

Посета бившег архиепископа кишиневског, Анастасија, Вршцу

Вршац, 26 јула. — Њ. Високопреосвештенство г. Анастасије, бивши архиепископ кишиневски, који данас замењује г. Антонија, руског митрополита заграничне руске цркве, допутовао је пре три дана из Беле Цркве, са канонске посете руских колонија, у Вршац. Том приликом је посетио епископа банатског др. Георгија, где је наишао на најсрдчаније гостопримство. После званичног ручка, који је приређен у двору у част високог госта, одржано је вечерње у саборној цркви где је архиепископ г. Анастасије био уведен од г. Георгија у архијерејски сто и усрдно поздрављен, нашто је он бираним речима одговорио. После вечерња архиепископ г. Анастасије посетио је руске колоније, а у 8 часова увече отпутовао је у Панчево. *(Дан)*

Пред свечани састанак суботичких ротара на Палићу

Суботица, 26 јула. — На последњој седници Ротари клуба у Суботици, примљена су два нова члана: г. г. др. Вељко Момировић, срески начелник и др. Анте Чичић, управник кланице. На седници је одржао леп говор о циљевима и задацима ротарства г. др. Павловић. Један члан је реферисао у свом сусрету са претседником владе г. др. Миланом Стојадиновићем, бившим гувернером Ротари дистрикта за Југославију, приликом његовог пролаза кроз Суботици. Г. др. Стојадиновић је обећао да ће још током овог лета поново посетити Суботицу. Суботички ротари спремају сада свечани састанак војвођанских ротара на Палићу, на који ће позвати и г. претседника владе, који је, као што је познато, одушевљени ротар и у ротарском свету, нарочито у Америци и Енглеској, стекао веома велики број пријатеља у току прошлих година. *(Дан)*

Купон

за учешће у наградном конкурсу Дана

Име и занимање учесника:

.....

Тачна адреса:

.....

На конференцији у Апатину гостионичари из Дунавске бановине донели су одлуку да оснују на задружној основи фабрику пива и леда да би се успешно борили са картелисаним пиварским индустријалцима

Одлучили су да откупе Апатинско-кулску пивару и фабрику леда Јосипа Амана а. д. за 5,000.0000 динара

Апатин, 25 јула. — Јуче је у Апатину одржана велика конференција гостионичара Дунавске и једног дела Савске бановине, на којој је донета одлука, да се у што краћем времену оснује задружна пивара и фабрика леда са ограниченим јемством, и да се у ту сврху откупи Апатинско-кулска пивара Јосипа Амана а. д.

Апатинско-кулска пивара, подигнута је 1921 године. Она је најмодерније уређена и у погледу уређаја стоји међу првим пиварама у земљи. Она је била власништво Јосипа Амана, односно његових наследника и зграда заједно са уређајем стаје око 30 милиона динара. Пивара је имала и три своје фабрике леда и то у Апатину, Кули и Новом Саду, које су такође модерно уређене.

Пре неколико година пивара је дошла у тешко финансиско стање. Њени потрошачи, гостионичари дуговали су јој око пет милиона динара, а осим тога она је имала губитке и на другим пословима. Услед тога, пивара је дизала зајмове са великим каматама, који су јој на крају проузроковали пропаст тако, да је пре две године потпуно обуставила рад.

Акција гостионичара за откуп пиваре

Пре извесног времена Гостионичарско удружење за Срез апатински на челу са претседником г. Антоном Натајсом, који је иначе дипломирани учитељ, покренуо је акцију, да се откупи ивара, па је отпочело преговоре са власницима, са којима је убрзо постигнут споразум, према коме ови продају пивару, заједно са фабрикама леда у Апатину, Кули и Сомбору, са целим инвентаром за 5 милиона динара. Апатинско гостионичарско удружење обавестило је о том сва остала удружења у Дунавској бановини, која су за ову куповину показала велико интересовање. Гостионичари су са пиваром начинили и писмени споразум према коме су купци за шест дана, по прихвату понуде, дужни положити милион динара, а 1,500.000 динара дужни су положити до 1 августа, док ће се остатак од двт и па милиона динара исплатити у месечним ратама од по 200.000 динара почевши од 1 септембра 1935 године, заједно са одговарајућом каматом.

Ти су услови у принципу прихваћени, па је за данас сазвана скупшти на гостионичара из целе Дунавске као и једног дела Савске бановине, ради доношења дефинитивне одлуке.

Скупштина

Скупштину је, у присуству великог броја гостионичара из целе бановине, Винковаца, Осека и још неких других места Савске бановине отворио претседник акционог одбора и претседник Гостионичарског удружења у Апатину г. Антон Натајс. Скупштини су присутвовали и претседник Апетинске општине г. Стеван Мор, са бележником г. Изом Матићем.

Поздравивши присутне г. Натајс је изнео тешко материјлно стање гостионичара и поступак пивара, које их у највећој мери експоришћују и указао на неопходну потребу оснивања сопствене пиваре. Док данас картелисане пиваре наплаћују за литар пива до 620 динара, добиће би задружна пивара ту исту количину могла продавати за 400 динара, па касније и по нижој цени.

После говора г. Натајса узео је реч правни саветник Гостионичарског удружења г. др. Јосип Торша, адвокат, који је у свом говору осудио картеле, нарочито картел пивара који ради са великом добити.

Г. др. Торше износи даље главне тачке нацрта правила задруге. Према њима главница задруге је неодређена, али њен најмањи износ је шест милиона динара, подељен на уделе по 600 динара. Сваки члан је дужан уписати један удео, који гласи на име, и који се не може пренети на другог без одобрења Управног одбора. Нико не може уписати више од 100 удела. Приликом уписа дужан је члан уплатити и то до 15 августа 300 динара, а остатак у месечним ратама по 50 динара.

Чланови задруге могу бити у првом реду гостионичари, затим месари, посластичари, рибари и сви већи потрошачи леда. Један удео даје права гостионичару, да повлачи годишње 15 хл. пива, два 30 хл., три 42, четири 60, пет 80 хл. пива и по сваком уделу по две табле леда дневно и то по минималној цени.

Сваки члан одговара материјално за двоструку суму вредности уписаних удела.

Г. др. Торша затим износи, да је цена од 5 милиона динара, колико тражи пивара минимална, јер саме зграде вреде толико.

Гостионичари поздрављају акцију

После г. др. Торше добио је реч г. Андрија Манц, претседник Гостионичарског удружења из Новог Сада, који поздравља акцију и апелује на присутне, да до одређеног времена упишу потребан број акција, како би се спасли експлоатисања пивара, које се налазе у картелу.

— Кад су се пиваре картелисале у свом интересу, удружимо се и ми, и бранимо своје интересе — закључио је г. Манц.

У истом смислу говорио је и г. Остојић, гостионичар из Новог Сада.

Секретар Гостионичарског удружења из Бачке Паланке г. Каленић налази да за већину гостионичара сума од 600 динара значи читав капитал, па предлаже, да се удели уплаћују у месечним ратама по 100 динара.

После још неких говора, скупштина је одлучила, да се апатинско-кулска пивара откупи.

Избор акционог одбора

Затим се прешло на избор оснивачког одбора. За претседника је изабран г. Лајчо Стипанчевић из Новог Сада, за потпретседнике г. г. Антон Мајер из Винковаца, Јустин Иђушки из Сомбора и Антон Натајс из Апатина. У одбор је изабрано 93 члана.

Г. Стипанчевић се захвалио на избору па је позвао присутне, да пораде, како би уписали што већи број акција како би задружна пивара још ове године отпочела са радом.

Говорили су, затим г. г. Љубомир Кирћански, претседник гостионичарског удружења у Петровграду, г. др. Торша, Павле Татић из Новог Сада и други, ва је г. Стипанчевић закључио скупштину с тим, да ће се прва редовна скупштина одржати кроз два месеца у Апатину.

После подне је приређен банкет.

Б. М.

НАША РУБРИКА

Талас национал-социјалистичке пропаганде...

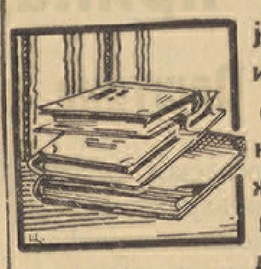

Новосадски корзо је последњих дана изменио мало свој уобичајени свакидашњи изглед. Живу пажњу шетача привлаче млади, плавокоси људи, у кратким панталонама, препланулог изгледа. Ти млади спортисти, који су иначе ученици гимназија у Трећем рајху, су гости наших Шваба. Распоређени по приватним кућама они овде проводе лето, на обали плавог Дунава. За то време синови наших Шваба летују у Немачко. Али, зар је потребно нагласити да се иза свега овог крије налионал-социјалистичка пропаганда?...

Интелектуална омладина Трећег рајха, коју васпитава г. Гебелс, оставиће овде несумњиво много трага, међу омладином наших Немаца. Она ће у њу пресадити национал-социјалистичке идеје. А младићи наших Шваба, који су упућени у Рајх, свакако, неће моћи да остану равнодушни према националсоцијалистичкој пропаганди коју апарат г. Гебелса тамо интензивно спроводи, натурујући свима Немцима на свету бајку о супериорности њихове расе и историској улози коју они имају да одиграју.

Код нас, на жалост, има још света који не увиђа опасност велико-немачке пропаганде. Због тога не треба нико да се чуди што се сада шетају улицама Торже и Врбаса млади Хитлеровци у мрким кошуљама, а не треба никога да изненади ако се у најскоријем времену буду виђале мрке кошуље како парадно марширају и новосадским улицама!...

Нове инсолвенције

Удружење за заштиту поверилаца у Новом Саду саопштава следеће нове инсолвенције: Андре Лазић, Ср. Митровица. Актива дин. 801.000, пасива дин. 169.932. Нуди 100 посто у четири тромесечна оброка. — Менахем А. Албахари, Сарајево. Актива дин. 59.192, пасива дин. 144.052. Нуди 40 посто. — Милош М. Панић, трг. гвожђа Београд. Нуди 50 посто у три оброка по 6, 12 и 18 месеци. — Јене Ригер, економ, Сента. Актива дин. 1,112.700, пасива дин. 2,441.000. Нуди 40 посто у 12 месечних оброка. — Инж. Франц Дедек, град Љубљана. Актива 1,312.143, пасива динара 1,982.818. Нуди 40 посто за годину дана. — Звезнакњижарна дружба з. о. з., Љубљана. Актива дин. 434.014, пасива дин. 463.709. Нуди 40 посто у три оброка по 6 месеци. — Богдан Жилић, гвожђара, Љубљана. Актива дин. 3,220.907, пасива дин. 4,909.472. Нуди 40 посто у 4 тромесечне рате. — Извештаји о инсолвенцијама: Осман Махмутбеговић, Тузла. Одобрено је поравнање, склопљено у стечају, које гласи: 20 посто у 4 оброка по 6 месеци. — Мана Бубањ и жене, Нови Сад. Одређена је дражба 24 септ. о. г. на молбу веровника П. Теслић, Сисак. — Стеван Борн, Апатин, Одређена је дражба на замолбу веровника Задружне господарске банке, Љубљана, филијала Сомбор, на дан 1 августа о. г. — Максо Шалго, Осек, Одобрено је поравнање, склопљено у стечају, 7 постотна квота доспева 28 дец. 1935. — Јакоб Лампел, Загреб. Поступак о принудном поравнању обустављен је, јер дужник није добио потребну већину за изгласавање његовог нагодбеног предлога. Стечај ће се отворити само на молбу веровника, јер је дужник непротоколирани трговац. — Прихваћена поравнања: Јанко Клун, Фарна Вас код Превање. 40 посто у 4 тром. оброка. — Централшпедит, Суботица. 50 посто у 12 месечних оброка почев од 3 јануара 1936. — Драгутин Копић, Марибор. 40 посто у 10 мес. рате. — Василије Димитријевић, Скопље. 50 посто у ратама по 12, 15 и 18 месеци. — Стечајеви: Бранивој Стефановић, Београд. Скинут је стечај услед исцрпљења масене имовине. Милан Т. Радосављевић, Београд. Скинут је стечај услед исцрпљења масне имовине. — Слободан Стефановић, Врање. — Јован С. Петковић, Врање. — Ђорђе Младеновић, Врање. Скинут је стечај са имовине горњих дужника у Врању услед коначне поделе стечајне масе. — Ранислав Максимовић Бољевци. Скинут је стечај. — Хранислав Димитријевић, Алексинац. Скинут је стечај услед исцрпљења стечајне масе. — Душан С. Јуришић, Београд. — Удова Михајла Летића, Неготин. — Илија Живадиновић, Струмица. Скинут је стечај.

Потреба додизања сиротињског дома у Сремској Митровици

Сремска Митровица, 26 јула. — Од многих комуналних питања града Митровице можда је најважније питање грађења „Сиротињског дома". Сама градска општина редовно сваке године предвиђа у свом буџету нарочиту суму за социалну помоћ и добротворне сврхе, и даје сталне месечне сиротињске потпоре многим немоћним старцима и старицама. Ови јадници, са својих 90 динара, живе више него бедно.

Акцију да се подигне Сиротињски дом — односно да се за то адаптира зграда Стрељачког удружења — повели су пре неколико година неки градски одборници, али је она тада пропала. Без икаквог разлога, многи мисле да би издржавање Сиротињског дома и његових становника претстављало велики терет за градски буџет. Овај је страх потпуно неоправдан. Са мало воље могао би се врло лако набавити потребан новац за грађење и уређење овог Дома, а земљиште би могла уступити Земљишна заједница. Тиме би било решено ово врло важно комунално питање. *(Дан)*

—о—

Општински чиновници су поздравили новог претседника г. Владива

Петровград, 26 јула. — Претседник градске општине у Петровграду г. Милорад Владив позвао је јуче у 10 часова пре подне све градске чиновнике и остале службенике у сенатску дворану. Кад се г. Владив појавио међу чиновницима, ови су му приредили бурне овације. У име чиновника и службеника, градски велики бележник г. Тима Рајић поздравио је г. Владива као новог претседника, подвукавши нарочито да г. Владив познаје веома добро прилике у градској општини и међу чиновницима, пошто је и сам био чиновник, као градски финансиски саветник, а као такав био је коректан друг и исправан у сваком погледу. Изјавио је да су сви чиновници и службеници његов долазак примили са највећим одушевљењем и да ће му чиновници свесрдно помоћи да оправда наде које се у њега полажу, те је подвукао да су чиновници срећни што су се ослободили тираније, која је владала до његовог доласка. На ове речи г. Владив се топло захвалио и препоручио чиновницима да и надаље буду марљиви и савесни. *(Дан)*

Дипломирани питомци Банатске епархије

Вршац, 26 јула. — На Богословском факултету у Београду дипломирали су питомци Банатске епархије: Ђорђе Попов из Драгутинова Север Радуловић из Пот. св. Николе, Милош Смољановић из Нинчићева Георгије Малошевић из Ст. Молдаве у Румунском Банату, Светислав Сележановић из Темишвара, Иван Гајер из Темишвара, Василије Стефановић и Стеван Путић из Петровграда.

У Богословији св. Саве у Срем. Карловцима: Н. Ђаковачки из Срп. Итебеја, Петар Драгић из Врачевгаја, Петар Идворац из Фердина, Војислав Станков из Темишвара, Крста Степанов из Санада, и Марјан Степанов из Срп. Елемира. У Богословији у Сарајеву Живојин Филипов из Немета и Петровић Евгеније из Кетфеља. У Богословији на Цетињу Стојан Стојановић из Руског Села, дакле свега 8 на Богословском факултету и 9 на богословијама; укупно 17 богослова. У вршачкој Учитељској школи: Љубинка Савић из Вел. св. Николе са обавезом служења на српским вероисповедним школама у Румунском Банату.

У гимназији, као питомац Епархиског васпитног завода манастира Св. Тројице у Вел. Кикинди: Димитрије Пекаров из Мокрина. *(Дан)*

Ове године се неће градити пут Вршац—Маријолана—Хајдучица

Петровград, 26 јула. — Још маја месеца ове године, Трговинско-индустриска комора у Петровграду поднела је претставку Министарству грађевина, у којој је тражила изградњу пута Вршац—Мариолана—Хајдучица. Сада је комора примила одговор техничког одељења Банске управе у Новом Саду, у коме се наводи да се г. Министар грађевина сложио са мишљењем Банске управе да је изградња овог пута ове године немогућа, због смањења буџетских средстава у бановинском буџету, али од стране Министарства је препоручено да се та изградња има у виду до бољих финансиских прилика. *(Дан)*

ЖИВОТ НАШИХ ЉУДИ И КРАЈЕВА

Један сељак из околине Сремске Митровице има златник из доба Наполеонова, који је због фаталне грешке искован у свега неколико комада

Петровградски обућари организују борбу против „Бате“

Један сремски сељак који живи недалеко од Сремске Митровице, читао је недавно у једном листу, да је филијала мађарске Народне банке у Сегедину набавила један редак златник, који на једној страни има натпис „Француска Република“, а на другој лик Наполеона са потписом „Император“. Међутим, такав исти новац има и овај сремски сељак. Ови златници су сковани на почетку Наполеонове владе, али је у првој серији промакла једна грешка: наиме, Француска није могла бити истовремено република и империја! Грешка је одмах примећена, тако да је било сковано свега десет оваквих златника, који баш због тога и претстављају тако велику нумизматичку вредност. Власник овог ретког златника, међутим, не жели да се изнесе његово име, да га не би спопали нумизматичари или музеји, јер он жели да га поклони својој породици, да се с колена на колено преноси као „амајлија“. Он је такође добио тај златник од једне старе породице, код које је у своје време служио, а која је имала неколико чланова који су учествовали у Наполеонским ратовима.

Удружење петровградских академичара одржаће ванредну скупштину у недељу 28 о. м., у сали Занатске школе Добротворне задруге Српкиња. На скупштини ће се изабрати нови управни и надзорни одбор.

Предати су суду крадљивци Шандор Пулаи и Антун Ивковић, који се оптужују да су извршили провалу у једну трафику. На полицији су обојица признали злочин. На суду, код истражног судије, међутим, Ивковић је енергично порицао да је учествовао у овој провали, а ни Пулаи га није теретио. Оптужни сенат је Ивковића пустио да се из слободе брани, а против Пулаиа је одређен истражни затвор.

Удружење трговаца за град и срез Петровград одржаће своју ванредну скупштину у недељу 11 августа о. г. у 8 часова пре подне у просторијама Официрског дома. На дневном реду је утврђивање чланарине за 1935 годину, избор претседника, потпретседника и чланова управног и надзорног одбора, те одбора части.

Своју заставу Четничко удружење у Куцури код Куле, осветиће у недељу 28 о. м. На освећење заставе долази војвода Коста Пећанац из Београда са још неколико чланова Главног четничког одбора. На прослави ће учествовати и велики број делегата из целе земље.

Све месаре у Петровграду известило је градско поглаварство да се може толерирати продаја меса на пијацама, јер је то обичај који се практикује и у осталим местима. Градско поглаварство прописаће хигијенске мере за ову продају.

До крваве туче дошло је између стрводера у Силбашу, у којој је извукао дебљи крај бивши стрводер, Циганин Вељa Николић. Општинска управа разрешила је пре извесног времена стрводерске дужности Вељу Николића. На његово место поставила је Перу Лаћарка и Ђоку Илића, званог „Прпића“, којима је Вељa стално претио. Јуче се Вељa прилично поднапио и напао ножем на „Прпића“. На то је наишао Пера, зграбио секиру и почео јурити Вељу, кога је затим заједно са „Прпићем“, претукао. Сељаци су једва успели да извуку овога из руку разјарених стрводера. Полиција је одмах ухапсила ову двојицу, а Вељу је упутила лекару.

Петровградски биоскопи приказују у суботу, недељу, понедељак и уторак: „Балкан“: Узимам своју женуну, (Виктор де Кова); „Авала“: тон филм Царичин гардист.

Лајош Ротер, чувени мађарски авијатичар долази у суботу у Петровград, да однесе своју једрилицу, која се још увек налази у хангару петровградског ааеро-клуба.

Пред Окружним одбором занатских удружења у Петровграду полагало је мајсторских испит 6 кандидата, од којих је 5 положило, док је један одбијен на 3 месеца. Положили су: Јован Милер, димничар из Великог Торка, Фрања Лего, столар из Нинчићева, Јосип Ердеш, столар из Ботоша и Цветко Попов, берберин из Ботоша.

Умро је напрасно у Великој Кикинди од срчане капи, у 58 години живота, Влада Кљаић угледни економ. — Покојни Кљаић био је члан Српске читаонице, Соколског друштва и земљорадничких задруга.

Откинуо се ремен на вршалици у селу Поповцу, поред Дарде и захватио раднику Ивану Фабрису десну руку. Ремен је Фабриса одвукао до точка и тамо га трипут окренуо. Фабрису је откинута рука у рамену, а уједно задобио је и три тешке озледе на глави. Несретни Фабрис је одмах пренесен у болницу, али се сумња да ће остати у животу.

У Петровград је стигао један од најсмелијих југословенских мотоциклиста г. Чеда Стајић. У недељу после подне г. Стајић ће на житном тргу изводити смеле акробације на мотору. На специјално у ту сврху уређеној арени, округлог облика, пречника 10 метара, г. Стајић ће се возити у кругу брзином од 80 километара на сат, те ће при томе стајати вертикално и успети се на зид арене.

Препливао је канал Краља Петра тамо и натраг Јован, син Стевана Мила, радника у фабрици штофа. стар 4 год. Како је канал на том месту широк око 60 метара на месту, подвиг претставља свакако нов пливачки рекорд четворогодишњег детета.

Самоубиство је извршила у Белом Манастиру, код Дарде, Драгица Божучанин, рођена Хркаловић, жена радника у шећерани, стара 27 година. Драгица је ових дана дошла из болнице у Осијеку, где је била на лечењу живчане болести. Отишла је у планине и тамо у једној виноградској кућици се обесила о греду. Када су је нашли била је већ мртва. Оставила је писмо у коме моли, да се нико не криви за њену смрт, јер се на овај корак решила због неизлечиве живчане болести.

У Петровграду ће се одржати четврти годишњи вашар 16, 17 и 18 августа о. г. и то првог дана за говеда, овце, козе и свиње, другог дана само за коње, а сва три дана и за сваковрсну робу.

Петровградски обућари се спремају за борбу против „Бате“

Петровград, 26 јула. — Акциони одбор за заштиту националне кожарско-прерађивачке радиности у Петровграду одржао је пре кратког времена велики протестни збор против фирме „Бата“. Сада се увелико врше припреме за један нови овакав збор. Петровградски мајстори обућари сами носе градом велике табле са крупним натписима, којима се упозорава грађанство да не купује гумену обућу. Мајстори носе табле недељом и празником, док их обичним даном носе по граду помоћници и научници.

Петровградски обућари са таблицама, које носе дечаци пропагирају улицама домаћу радиност.

Сладолед, боза, лимонада
код МОЈСОВИЋА

ХУМОР

Рандеву

„Хуху, душице, већ одавно сам ту. Мало сам се само склонио од кише!“

—о—

НЕК СЕ И ТО ЗНА

Тетка Персида узима такси, и вели шоферу пред полазак:

— Не возите брже од 20 километара. Возите радије унаоколо, кроз споредне улице. Избегавајте вожњу упоредо с трамвајем. Бремзујте благовремено при завијутцима. Код сваког раскршћа станите, док не видите иде ли нам когод у сусрет...

— А ако се шта деси, у коју болницу да вас возим? — пита шофер набусито.

—о—

ПРОБЛЕМ

— Како сте задовољни са вашим новим станом?

— Углавном добро, само не волимо што наши суседи могу чути сваку реч коју ми говоримо.

— Па томе се може доскочити. Метните на зид дебље тапете.

— Да, али онда ми нећемо чути шта они разговарају.

—о—

НЕУСПЕХ

— Шта је постало од оне „Банке за предујмове и штедњу“ коју сте намерасали да оснујете?

— Ствар није успела. Нико није хтео да штеди, сви су хтели само предујмове!

—о—

ТЕЖАК УСЛОВ

— Кад тако често имате главовољу, госпођо, ево покушајте са овим капљицама. Оне помажу сигурно.

— Хвала, госпођо, покушаћу. — А како да их узимам?

— Да, то је врло важно. Дакле узмите петнаест капи, увек на 10 минута пре него што вас почне болети глава.

—о—

ЛЕПИ ИЗГЛЕДИ

— Кад ћете ми, господине, најзад исплатити моје потраживање? Реците ми бар дан кад могу доћи по новац! Уторак, среда, четвртак?

— Добро, дакле. Долазите сваког четвртка.

—о—

ДЕДИН ПОГРЕБ

— Није ли, молим вас, мој унук код вас у трговини?

— Обично јесте, али данас је рекао да мора ићи на ваш погреб.

—о—

ПШЕНИЦА ГОРИ...

Пожар уништио пшеницу са 20 јутара

Велика Кикинда, 26 јула. — Још један пожар догодио се у Великој Кикинди. Овог пута ватра је избила на салашу г. Јоце Кекеза, поседника, коме је изгорело пшенице са 20 јутара. Сва пшеница је била зденута на салашу и требала је да се се врши. Међутим, у току ноћи изненада је ватра избила и запалила сву пшеницу, која је потпуно изгорело. Пшеница је била осигурана.

Ово је четврти случај у Великој Кикинди да гори пшеница. У свима случајевима биле су у питању камаре са неколико десетина јутара. Тако је једном поседнику изгорела пшеница са 15, другом са 70, трећем са 24 и овом последњем са 20 јутара. Укупна причињена штета се цени на око пола милиона динара.

..и на салашу, код Куле

Кула, 26 јула. — Избио је пожар на салашу овдашњег становника г. Симе Исакова. Изгорело је 230 крста жита. Алармирана ватрогасна чета стигла је на салаш са тапком, али у недостатку воде, није могла угасити пожар.

Жандармерија је повела истрагу. Жито је било осигурано.

Изгорела је кућа на чијем тавану се налазило и око 36 метара жита

Велика Кикинда, 26 јула. — Јутрос око 2 часа избио је пожар у кући гђе Даринке Барбул, која се налази у улици Цара Лазара. На знак алармног звона изашли су ватрогасци на места пожара, али су успели само да ватру локализују. Поведеном истрагом установило се да је пожар изазвао неисправни димњак. На тавану се — према исказима оштећених — налазило око 36 метерских центи пшенице, која је такође сва изгорела. Штета се цени на око 50.000 динара. Кућа је била осигурана. *(Дан)*

ШАХ

Национални мајсторски турнир Југословенског шаховског савеза је завршен

Победили су Пирц и Костић

Нови мајстор, Новосађанин Бредер, заузео је шесто место

Београд, 26 јула. — Јуче је одиграно последње коло шаховског југословенског мајсторског турнира, на коме је учествовало 16 мајстора и аматера. Прво место, са подједнаким бројем бодова заузели су наши интернационални мајстори Пирц и Костић. Нови мајстор, Новосађанин Бредер, који је одлично играо за све време турнира, освојио је шесто место, што се може сматрати као велики успех овог младог и талентованог играча.

Дефинитивна табела изгледа овако: 1. Пирц и Костић, 3. др. Трифуновић 4 и г Шрајбер и Кениг, 6. Бредер 7. Тот, 8 и 9 Асталош и Томовић, 10. Вуковић, 11. др. Дрезга, 12 и 13. Недељковић и Петровић, 14 Филиповић, 15. Авировић, 16. др. Калабар.

Нови национални мајстори су дакле постали Бредер и Вуковић.

Косидба

Занатлије којима је забрањен рад у Петровграду

Петровград, 26 јула. — После ступања на снагу Закона о радњама, власти су позвале све трговце и занатлије да, у смислу закона, у року од 6 месеци региструју своја овлаштења, односно обртне дозволе. Известан број занатлија у Петровграду није се одазвао овом позиву власти. Стога је Градско поглаварство у Петровграду као првостепена управна власт, брисало из регистра ове занатлије, који, према томе, више не могу обављати занатске радње. То су следеће занатлије: Велимир Крижанов, месар (филијала у Београдској улици), Слацки Петар и друг (обављање сечења дрва бензин-мотором), Цимбер Михаљ, молер, Никола Мајер, месар и кобасичар, Адам Стамболија, пекар, Стеван Аћин, месар и кобасичар, Јосиф Раковић, модел-столар за израду свих врста модела и фигура из дрвета, Живојин Трцуљ, опанчар, Петар Шнајдер, колар; Милан Атанацковић, пекар, Милан Станков месар и кобасичар, Зора Туцић, модни плисир-салон, Фрањо Циглер, кројач, Јован Борчелер, месар (филијала у Цара Душана улици), Карло Благи и Јован Војма, каменоресци, Душан Тасић, ципелар, Вељко Слошић, књиговезац, Јосиф Кефер, ципелар, Ђорђе Федарош, кројач, Сава Црепајски, опанчар, Мија Козловачки, обућар, Стеван Штајер берберин, Карло Балог, мушки и женски кројач, Јосиф Дуђак, зидар, Шандор Гал, зидар, Ирена Чобанић, женска кројачица, Велинка Ердељан, кројачица, Матилда Пал, кројачица, Карло Сон, женски кројач, Правдољуб Чобанин, ципелар, Урош Царан, дунђерин, Тимотије Жижиц, зидар, Фрањо Маковић, мушки кројач и Гемл Пера, месар.

—о—

Инжињер Никола Иваница осуђен је на 4 године робије

Петровград, 26 јула. — Два дана трајало је суђење Николи Иваници, цивилном инжењеру из Петровграда. Судио му је сенат Окружног суда у Петровграду, под претседништвом г. Раде Радовића. Иако је Иваница одговарао за многобројна дела, која је извршио на веома препреден начин, за расправу није владало никакво интересовање, пошто су ова дела извршена још пре 10 година, а за то време је Иваница био у бекству, тако да су га сви већ скоро заборавили. Између осталог, Иваница је одговарао за превару загребачке фирме Орешштајн и Копел, којој је продао целу пругу државних железница за 401.148 динара, те је у име прве рате примио 140.000 динара. Иваница се даље оптужује за крађе, преваре, вишеструке фалсификате и проневере, а, између осталог, и због тога што је за време истраге писао свом саучеснику Молнару: „Истрага се води на жалост тако лагано, да је то апсурд и срамота, тако да сам већ изгубио и стрпљење“, чиме је тангирао истражне власти. На суду Иваница признаје једино да је писао писмо Молнару са увредама на адресу истражног судије. Пошто је саслушао велики број сведока, Суд је Иваницу осудио на казну од четири године строгог затвора, 1000 динара новчане казне и 3 године губитка часних права. Иваницу је бранио адвокат г. Сава Еремић.

Државни тужилац и бранилац уложили су ревизију и призив.

—о—

Прогноза времена:

Ведро

Нови Сад, 26 јула.

Европа: Висок притисак на Северозападној и Средњој Европи. Депресионо стање влада у осталим деловима. Ведро у Средњој и Југоисточној Европи. Преовлађује облачно у области Алпа и Западној Европи.

Југославија: Ведро у целој Краљевини. Температура порасла у целој земљи.

Минимална температура Мрзла Водица 5, максимална Осијек 31.

Прогноза времена за 27 јули: Ведро у целој Краљевини са повећањем облачности на западном и северозападном делу, где може бити и местимично олује. Температура ће мало опасти на западној а порасти на источној половини државе.

Сунце излази у 4.15, залази у 19.20 часова.

—о—

Изјава претставника општине у Парабућу

Господине уредниче,

Молимо Вас, да позивом на закон о штампи, а с обзиром на чланак који је отштампан у Вашем цењеном листу од 24 јула о. г. у броју 49, изволите отштампати на одговарајућем месту, нашу следећу исправку:

Истина је да смо ми потписани стављени под оптужбу за дело које се догодило још почетком 1934 године, а које је дело накнадно од надложних власти одобрено, тако да то стварно и не постоји.

Уосталом, ствар ће доћи пред суд и суд ће казати своје, јер оптужница није још пресуда, а ми мирном душом очекујемо пресуду, јер смо уверени да нисмо криви.

Вођа депутације Тома Стојшић је заборавио да напомене, да је и он у истој ствари оптужен, а осим ове оптужнице постоје против њега као бившег општинског благајника и тужба за утају пореза, а најновије за утају димничарских такса, и још друге утаје се сваког дана појављују.

Изгледа да је овај вођа водио депутацију да би своја недела прикрио.

Други вођа депутације г. Власта Бугариновић претставља се лажно као управник школе, јер је он већ одавно смењен са тог положаја, па и као обичан учитељ разрешен и одавде премештен у општину Салаш, срез крајински, бановина Моравска, (Решење Министарства просвете О. Н. Бр. 39811-1935) а зашто је премештен то би надлежни најбоље могли објаснити.

Да би читалачка публика знала предмет инкримисаног чланка изјављујемо, да је овде реч о једном исплаћеном рачуну од 2020 динара из 1933 године, који од надлежних власти није био одобрен.

Примите, господине уредниче, израз нашег одличног поштовања.

У Парабућу, 24 јула 1935 године.

Петер Јакоб
претседник општине

Живко Стефановић
бележник

Гојко Довијарски
подбележник.

Данас у РЕСТОРАНУ ХОТЕЛ ПАРКА
домаћа кобасица

У нужној одбрани или из љубоморе?

Мати четворо деце убила мужа секиром

Суботица, 26 јула. — Ноћас је Видосава Тодоров, мати четворо деце, стара 34 године, родом из Кларије у Банату, убила секиром свога мужа Милутина Тодорова чувара жељезничке пруге код Скендерова у близини Суботице. На саслушању она је изјавила да је око 1 сат по поноћи Милутин дошао пијан кући и напао је ножем. Она је дохватила секиру тешку 5 килограма и њоме ударила Милутина неколико пута по глави. Међутим, према полициској истрази изгледа да је Видосава убила свога мужа на спавању. Полиција је повела енергичну истрагу да утврди како се догодило убиство. По свему изгледа да је Видосава убиство извршила из љубоморе што се Милутин састајао са једном другом женом.

При трећем покушају, када се бацила у бунар, извршила је самоубиство једна болесна жена у Вел. Кикинди

Велика Кикинда, 26 јула. — Данас пре подне извршила је самоубиство скочивши у бунар, Софија жена ратара Бераровог, која је већ више од годину дана лежала тешко болесна. Њу је за то време лечио њен муж, пошто су били ниромашни и ни су имали новаца за лекара и лекове, али болест је била такве природе па јој није било спаса. Софиај је покушавала пре месец дана да изврши самоубиство, али су је деца у томе спречила. И пре неколико дана опет је покушала самоубиство, но и овог пута су је спасли суседи. Међутим, данас пре подне, кад је Бераров отишао у поље на рад, Софија је послала децу да иду такође за оцем у поље. Када су деца отишла од куће Софија, оставши сама покушала је и трећи пут самоубиство. Овога пута јој је и успело. На лице места изашао је полициски чновник Младен Стричевић и градски лекар др. Вилим Крајтер. (Дан.)

Власник „Инке“ осуђен је на 8 месеци строгог затвора

Данас пре подне пред судијом појединцем г. Милошем Никовићем у Окружном суду одржано је суђење Емилу Павланском, инкасанту из Новог Сада који је оптужен за утаје у 8 случајева. Павлански је 1933 године отворио канцеларију под називом „Инка“ у сврху прикупљања новаца за разна предузећа и фирме уз провизију. За тај посао требали су му намештеници од којих је узимао кауцију ради гаранције, да неће проневерити од странака прикупљени новац. Он је узео кауцију и новац проневерио од ових особа: г-ђе Еле Ленђел, г. г. Адама Бранда из Бачке Паланке, Ференца Чорбе, Феликса Гргурића, Михајла Ковача, Адама Шанке, Јована Валуха, и од Антуна Херња. Павлански је од поменутих особа узео око 24.000 динара.

Јутрос је Павлански осуђен од Окружног суда на 8 месеци строгог затвора и 2 године губитка часних права. Државни тужилац г. др. Душан Антонијевић био је задовољан казном. Исто тако и оптужени је задовољан казном, тако да је пресуда правомоћна.

Лопов,

који је опљачкао обућарски салон г. Васиљева, оставио је украдени бицикл у Словачкој улици

Пре неки дан ми смо писали о дрској крађи, извршеној у обућарском салону г. Бранка Васиљева, на булевару Краљице Марије број 11. Непознати крадљивци су украли из његове радње коже, обуће и један бицикл у укупној вредности око 10.000 динара. Полиција је одмах повела енергичну истрагу да пронађе крадљивце али до сада још у истрази нема никаквих позитивних резултата, вероватно зато што се крадљивац још чува и не продаје крађене ствари. Одмах после извршене крађе крадљивац је бицикл одвезао до Словачке улице и ту га оставио испред зграде број 88. Сопственик зграде г. Антон Јуришић видећи да нико не узима бицикл до касно увече, унео га је у своју кућу мислећи да ће се сопственик вероватно сутра дан јавити за бицикл. Међутим, ни сутра дан а ни дан касније нико се није пријавио за бицикл. Г. Јуришић је тада пријавио ствар полицији где је утврђено да је то бицикл г. Васиљева.

Полиција и даље најенергичније трага за непознатим крадљивцем.

Ухапшена је једна жена под сумњом да је запалила пшеницу

Кула 26 јула. — У вези паљевине жита на салашу овдашњих становника г. Симе Исакова, ухапшена је Дамјанка Јанковић, под сумњом да је она запалила пшеницу.

Дамјанка је до пре кратког времена одржавала везе са сином г. Исаковог Станимиром, а када су се растали претила је осветом, па је зато пала сумња на њу.

Данас је Дамјанка спроведена стражарно Окружном суду у Сомбор.

—о—

Велики пожар у Чуругу

Чуруг, 26 јула. — Јуче око 3 часа после подне, искочила је за време вршидбе једна варница из мотора и запалила један пласт сламе. Пошто је слама била сува, пожар је убрзо захватио и осталу сламу и жито, па се пренео и на саму вршалицу и дреш. Цела слама и машине су изгореле. Штета се цени на око 100 хиљада динара. О пожару је одмах обавештена чурушка жандармерија, па је на лице места изашао жандармериски наредник г. Радојевић. Обавештен је и надлежни сремски начелник г. Петковић. Данас је извршен увиђај. Истрага се води. *(Дан).*

—о—

Помор радника и намештеника осигураних код С. У. З. О. Р-а у месецу мају

У месецу мају ове године умрло је, према стиглим пријавама 198 радника и намештеника, од тога 154 мушкараца и 44 жене.

Од заразних болести умрло је 97 особа, од тога 87 од туберкулозе плућију (44.9%), 3 од трбушне пошалине, 1 од ангине, 1 од пиемие, 1 од Т. б. ц. менингитиса, 1 од Т. б. ц. перитонитиса, 1 од грипе, 1 од Т. б. ц. урогениталиса и 1 од Т. б. ц. грла.

Од осталих болести умрло је 79 радника и намештеника. Самоубиство починило је 8 радника, а унесрећило се код посла 8, а ван посла 6 радника.

Према занимању било је од умрлих 16 чиновника, 61 квалификовани радник, 26 шегрта и 95 неквалификованих радника. Највећи број умрлих отпада на раднике шумско-пиланске индустрије (19), затим следе радници текстилне индустрије (16), трговачки намештеници (16), радници металне индустрије (15), код јавних послова (15), кућна служинчад (13), те радници индустрије хране и пића (11).

Радници осталих струка заступљени су са мањим бројем умрлих испод 10 (например графичари 4).

Највећи број умрлих био је осигуран са обезбеђеном надницом од 48 динара, и то 33 радника и намештеника.

Породицама умрлих радника и намештеника у месецу мају исплаћено је у име погребнине укупно 157.710 динара. Од те своте отпада на грану осигурања за случај болести 145.722 динара, а на грану осигурања за случај несреће 5988 динара.

Накнадно су пријављени још 2 умрла радника и намештеника из месеца децембра 1934 године (2 мушкарца), 3 умрла радника из месеца јануара 1935 год. (3 мушкарца), 5 умрлих радника из месеца фебруара (4 мушкарца и 1 жена), 12 умрлих радника из месеца марта (11 мушкараца и 1 жена) и 35 умрлих радника из месеца априла ове године (27 мушкараца и 8 жена). Породицама тих умрлих радника исплаћено је у име погребнине дин. 37.009.

—о—

Уместо да чува . . .

Пољски чувар украо кола жита

Велика Кикинда, 26 јула. — Богдан Сараволац, пољски редар из Башаида, примећен је када је на своја кола товарио жито у кикиндском атару. Сељак који га је приметио упитао га је зашто товари туђе жито. Сараволац је на то дрско одговорио, да га се то ништа не тиче. Сељак је дошао онда код власника њиве г. Ивана Средојева, коме је изјавио шта је видео. Г. Средојев је ствар пријавио жандармерији, која је повела истрагу. Сараволац је однео око 12 крсти жита у вредности 200 динара. *(Дан)*

—о—

ТАЈНЕ СИНГ - СИНГА,
НАЈВЕЋЕГ КАЗНЕНОГ ЗАВОДА НА СВЕТУ

Три хиљаде мушкараца без жена

Мемоари бившег лекара казнионице 6

Често су од мене тражили да дам дефиницију Велике Куће.

Најбоља је следећа: Три хиљаде мушкараца без жена.

Тешка опсесија лебди над затвором. Замислите да већи део становништва и има мање од педесет година, а да су казне по десет, двадесет година или вечите робије најмногобројније и упитајте се каква поразна дејства могу да изазову извесни снови у тој маси затворених људи.

Да и не говорим о перверзијама које се рађају, развијају се и множе као печурке после кише. Мислим напротив само на оно што се не остварује, све што остаје закопано у свести: кајање, бес, очај. Мржња коју луче срца три хиљаде људи без жена, била би у стању да изазове експлозију света, када би једног дана набавила оружје. Ова рана, бесумње неизлечива, није својствена Синг Сингу, то знам, и патња кажњених људи је свуда иста. Али та патња прећутно оптужује заједницу слободних људи.

Грчки храм поред Хедсона

На средини Велике Куће, диже се нека врста грчког храма са величанственим стубовима. Никад се неће дознати каква је задња мисао навела управника завода на ову средоземну евокацију на обалама Хедсона. У сваком случају, у том храму су биле смештене жене, док је Синг Синг још био мешовити затвор. Затвореници нису могли да виде жене, али су гледали храм. Знали су да жене, стотине жене станују ту, и то је било довољно да полуде. Ко је имао много среће, успевао је да види једну од њих с времена на време.

Заједничке одаје — пекара и кујне — омогућавале су кратке сусрете. Неки затвореник вратио би се покаткада у одељење за мушке озареног лица. На шетњи, рекао би својим друговима:

— Видео сам једну!

Тридесет глава се жељно нагињало према њему.

— Реци нам каква је била!

И срећни човек описивао је заточеницу, подмећући јој можда слику једне успомене. Ако би случајно и други пут срео исту осуђеницу, не би више рекао: „Срео сам једну данас!“ већ: „Срео сам Је!“

Очајничке идиле су се тако рађале. Два или три пута годишње љубавници који нису проговорили ни једну реч једно са другим, могли су да се виде за један тренутак, и да измене који осмејак, ако су им богови ишли на руку. Стизала су чак и писма после најчудноватијих путовања. Поједине међу тим љубавима завршавале су се самоубиством Човек и жена убијали су се истог дана, истог часа, у нади да ће се наћи заједно на другом свету. Овај случај се догодио неколико пута.

Управа је најзад разумела да извесни закони записани у човечјем срцу и његовој сржи остају моћнији од свих затворских прописа и не могу бити некажњено занемарени.

Тако је грчки храм испражњен. Али када су затворенице отишле, привиђења су остала.

Љубав преко посредника

И данас, осуђеници који нису оженени и који немају рођаке не виде никад женско лице, чак ни са друге стране ограде која у соби за посете одваја свет живих лешева од света слободе. (Постоји само један изузетак за „кандидате на Столицу“ пре њихове последње шетње).

Ови несрећници на крају се готово увек заинтересују за коју од жена које не долазе због њих, за сестру или рођаку неког срећнијег друга. Они се поверавају овом срећнику, траже детаље о жени око које се најзад кристализују њихови снови. Једног дана они дознају боју њене косе, другог дана њено име, њене укусе. Мало по мало они прецизирају њену слику која се понекад завршава неоцењивим даром: фотографијом. Фетишизам је обични завршетак авантура ове врсте. Друг, који има добро срце, тражи од сестре или рођаке марамицу, рукавицу, пуфну за пудер. Отада осуђеник има једно драгоцено благо. Овај предмет му служи као посредник код животних сила. Увече у својој ћелији он му се клања. У мислима бежи из затвора и покушава да верује да је човек као и сви други.

Понекад из тих необичних љубави изроди се драма, неразумљива за оног који живи на слободи. Једне вечери донели су ми у амбуланту једног затвореника са расцопаном лобањом. Лечио сам га што сам боље могао, и он се „извукао.“ Али немогуће је дознати ко га је ударио. На сва питања упорно одговара:

— Не знам.

Али у великој кући, као и у свим осталим затворима, све се на крају дозна. Мој рањеник био се заљубио посредно у сестру једног свога друга. Овај је био сав срећан што је могао да му добави сва жељена обавештења. Само он их је добавио и једном другом. Настале су компликације. Два кандидата случајно су открила своје супарништво и потукла се. Слабији је настрадао.

Доста чудно, зар не? Чекајте! Ова прича има свој наставак. Шест месеци после ове туче, човек који је продавао слику своје сестре нађен је задављен. Убио га је мој рањеник. Ето како се људи кољу у Синг-Сингу за лепе очи жене коју нису никад видели.

Али има других жена које се и сувише виђају. Мислим на отмене даме које, под изговором милосрђа, обилазе затворе преврћући очима, њихајући куковима. Једна од њих рекла ми је једног дана:

— Нисте нимало љубазни, докторе.

На то сам хладно одговорио:

— А ви нимало милосрдни, госпођо. Иначе не бисте долазили да тресете вашу сукњу пред носем мојих гладница. Једини начин да исправите зло које им чините био би, када бисте допустили да вас затворе са њима.

Отмена дама вратила се кући и својим најлепшим пером написала је гувернеру да сам ја дивљак.

То је репутација до које ми је много стало.

(Наставиће се)

Најмодернија справа за вештачко лежење јаја

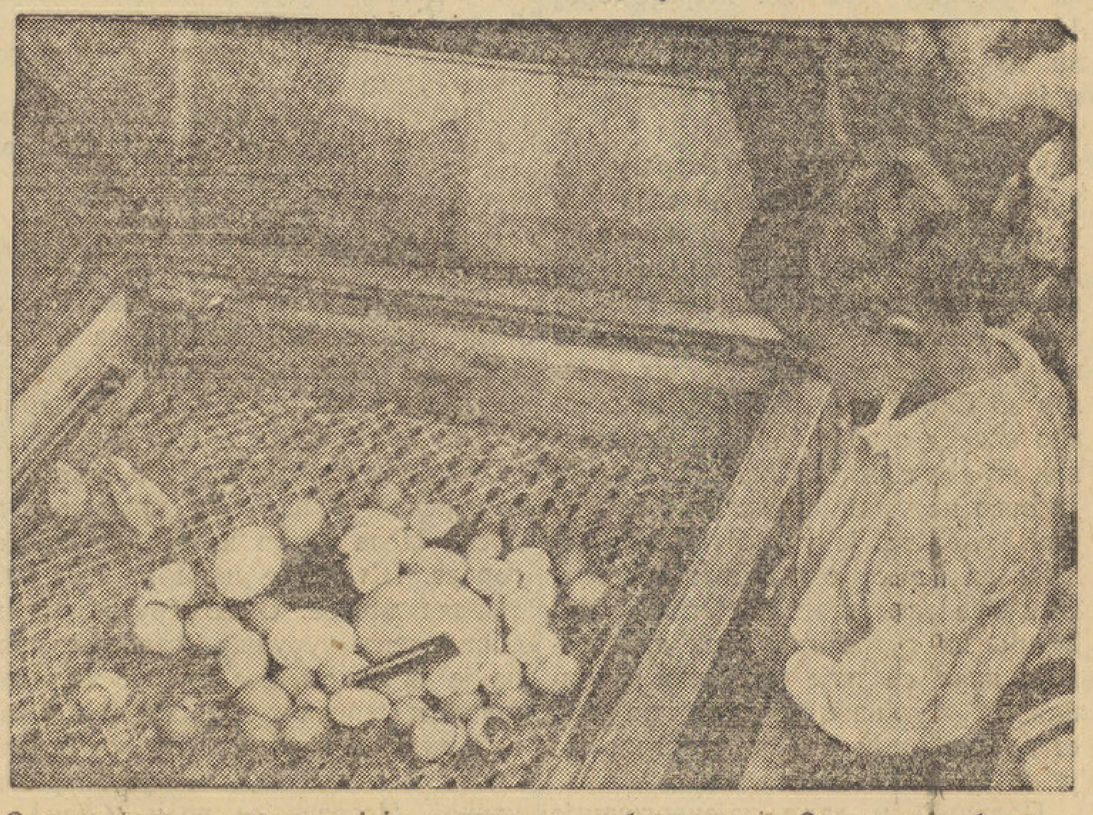

Ова машина за лежење јаја налази се у берлинској Зоолошкој башти. На слици се виде једно поред других јаја од коксшке, од патке, фазана и једно велико јаје од ноја.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Број 49

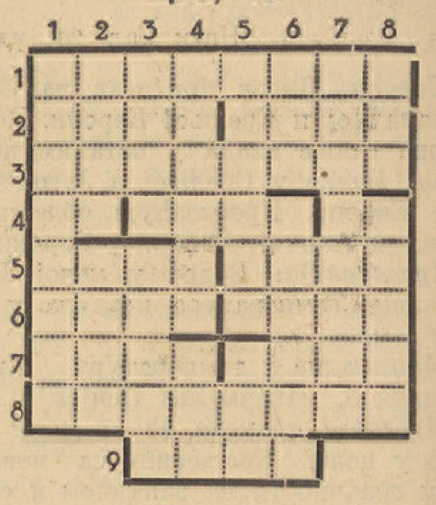

Водоравно: 1. река у Србији, 2. табак — драги камен, 3. купујемо, 4. узвик — тесан — првак, 5. поглавица тибетанске цркве — домаћа животиња, 6. гас за светлосну рекламу — стид, 7. мађарско женско име — женско име, 8. споразум политичких партија фон, 9. превозно средство.

Усправно: 1. диригент, 2. воће — ваздух (у кованицама), 3. мушко име (у падежу) — слуга, 4. постављен декретом — позив за телефонски разговор, 5. прашак за глачање — прозрачна материја, 6. зграби — тврд повез, 7. највећи турски празник (у множ.), 8. позив за телефонски разговор — усамљена — свеза.

Решење укрштених речи бр. 48

Водоравно: 1. Абисинац, 2. Бенито — та, 3. ока — ратар, 4. л — столари, 5. инат — Илон, 6. це — Лијани, 7. Иван — Анам, 8. а — Асан — ујо.

Усправно: 1. аболицио, 2. бек — снева, 3. инат — алас, 4. сироти — на, 5. Италијан, 6. ноталан — у, 7. атар — онај, 8. царинимо.

—О—

Субота, 27 јула

Београд — 10.45 Тачно време, 10.50 Званичан извештај о водостању, 11.00 Шарени програм, 11.59 Тачно време, 12.00 Звона са Опленца, затим, тамбурашки оркестар Александра Араницког, 12.50 Рекламе, 13.00 Вести, 13.45 Песме, пева г. Миленко Јаковљевић, 13.45 Новинарски извештаји А. А., Тачно време, 16.00 Низ романтичну долину Дрине предавање г. Бошка Татића, 16.20 Поподневни концерт салонског оркестра, 18.55 Тачно време, 19.00 Рекламе и плоче, 19.15 Вести, 19.30 Национални час, 20.00 Концерт на челу, изводи г. Илија Тодоровић, 20.30 Једно пријатно изненађење, козерија проф. г. Милана Милошевића, 20.50 Оперетско вече 22.00 Тачно време, Новинарски извештаји А. А., Шетња по Београду до 24.00.

Загреб — 12.10 Концерт на плочама, 12.40 Последње вести, 13.00 Концерт на плочама, 13.30 Културне и друштвене вести. — Пропаганда. 17.00 Културне и друштвене вести — Пропаганда, 17.15 Поподневни концерт трио Шимачек—Север—Керн, 18.15 Последње вести, 19.30 Национални час, 20.15 Соколско предавање, 20.30 Концерт клавирског квинтета.

Љубљана — 12.00 Грамофонске плоче, 12.45 Тачно време, 13.00 Новинарски извештаји, 13.15 Грамофонске плоче, 14.00 Тачно време, 20.00 Тамбурашки оркестар, 21.30 Тачно време.

Беч — 9.10 Вести, 13.10 Оперетска музика (грамофонске плоче), 15.35 Концерт на мандолинама, 22.35 Концерт оркестра Бечке филхармоније, 24.00 Музика из бара.

СПОРТ

Државно првенство

У очекивању нових изненађења

Премда и овога пута постоје „сигурни“ фаворити

Недељним утакмицама за државно првенство улазимо у петнаесто коло овога такмичења. Значи, са преосталим утакмицама које ће се одиграти накнадно има још само три кола да кажу своју реч и избаце нам дефинитивно новог државног мајстора у футбалу. За сада Југославија и Грађански имају највише изгледа, али у кандидате спадају и ХАШК и БСК.

И ове недеље би се могло говорити о фаворитима, али би и нешто неочекивано могло да се догоди у Љубљани, на другој утакмици у Београду, и — можда? — у Сплиту.

У Београду: Бск—Славија (О.)
Баск—Славија (С.)

Две симпатичне Славије ће извести дупли програм у престоници. Она из Осијека ће бити жртва срцбе плавих, док друга има мало наде и на неки успех.

Б. Марјановић, одлични играч Бск-а

БСК жели пошто-пото да освоји и ове године титулу државног првака и права је штета за симпатичну осијечку Славију што јој је управо дошла „под нож.“ БАСК не претставља неку класу и Славија из Сарајева би лако могла да изненади и врати се кући са оба бода у џепу.

У Загребу: Грађански—Хашк

Загребачки дерби привући ће елиту љубитеља ногометног спорта у „бијелом Загребу“, а он ће уједно и решити престиж Грађанског и ХАШК-а. Побеђени ће, такође, изгубити доста од својих изгледа на прво место.

Грађански би се могао сматрати за фаворита. Али смо уверени да ни ХАШК није мање опасан и да ни његова победа није искључена.

У Сплиту: Хајдук—Конкордија

Зелени из Загреба са страхом помишљају на своја некадашња страдања у најлепшем граду нашега Приморја. И управо тај страх ће им улити потребно поверење у себе и вољу да не подлегну тако лако.

Хајдуци и на овај сусрет гледају хајдучки. А то значи: бити или не бити. Победа или ништа. Ко зна, можда ће тако и бити.

У Љубљани: Југославија—Приморје

Југославија би у Љубљани морала показати ко је већи кандидат за државног првака: она или ХАШК. То би се бар унеколико могло просудити из њихових резултата у Љубљани против Приморја.

Лепа и чиста победа одвела би црвене један корак ближе к циљу. Пораз би им умањио изгледе за крајњи успех, а за њих и то значи много. Дакле, само победа!...

Приморје чека и само чека. „Шта ли мисли, чему ли се нада?!...“

Вести из иностранства

ЛАКА АТЛЕТИКА

Јапански лакоатлетичари су стигли у Европу те су већ наступили у Чехословачкој. Они су на лакоатлетској приредби у Хелзинки наступили против домаћих лакоатлетичара. Јапанци тешко подносе европску климу те не постижавају резултате као код куће.

*

52.30 метра бацио је диск Х. Андерсон на једном такмичењу у Америци те се тако за 12 сантиметара приближно светском рекорду.

*

Ове недеље одржаће се међународни лакоатлетски сусрет у Цириху између Швајцарске и Немачке.

Средњеевропски куп

У Бечу: Аустрија—Ференцварош и Спарта—Јувентус

Велики број навијача из Будимпеште, Прага и Торина доћи ће на ове утакмице

Беч, 26 јула. — Ова недеља имаће неколико великих утакмица. Свакако у највеће спадају борбе за Средњеевропски куп. У недељу у Бечу играју **Аустрија** и **Ференцварош**, а **Спарта** и **Јувентус** своју трећу утакмицу играју такође, у Бечу. Било је говора да ће ова утакмица бити одиграна као предигра оној првој, а после тога је остало да се изабере субота или понедељак. И Спарта и Јувентус су већ приспели у Беч, а куп-комитет још није утврдио термин. Највероватније да ће се ова утакмица играти у суботу.

Аустрија—Ференцварош

Љубичасти, који гаје у Бечу најлепшу игру верују у своју победу. Они ће запети да елиминишу Ференцвароша, а то значи да га победе са више од два гола разлике.

Ференцварош је опасан и ако му успе да изненади свога противника, биће највећи кандидат за освајача купа.

Спарта—Јувентус

Спарта је бољи тим од италијанског мајстора. У Бечу се верује у њену победу, премда би се више желео успех Италијана. Бодрени ватреним навијањем Бечлија, играчи Јувентуса ће бити много помогнути.

Изврсни клуб из Торина, у коме игра и Монти, коме се није ништа десило за онај инцидент у Прагу, стоји пред врло тешком задаћом.

Досадашњи победници Средњеевропског купа

За Средњеевропски куп игра се од 1927 године.

Први победник била је прашка Спарта.

1928 године победник је био Ференцварош.

1929 године: победио је Ујпешт.

1930 освојио је Рапид.

1931 године куп односи Биена.

1932 године, Болоња побеђује.

1933 године односи победу бечка Аустрија.

1934 године опет побеђују Италијани, преко Болоње. (Дан)

Јуче на игралишту „Карађорђе“

С.к. Авијатичар победио је комб. Војводину са 4:1 (2:0)

Јуче после подне на игралишту „Карађорђе“ одиграо је С. к. Авијатичар тренинг утакмицу против комбинованог тима Војводине, јер неколико играча новосадског првака уопште нису ни дошли на игралиште.

Утакмица није била интересантна. Прво полувреме је протекло у лакој надмоћи Авијатичара, док је другог дела игре Војводина теренски имала више од игре. Авијатичари су играли са огромним пожртвовањем и врло оштрим стартом, док је Војводина улагала мање напора, нарочито они млађи који су скоро избегавали оштро налетање противничких играча. Победа Авијатичара је заслужена, премда је високо изражена.

Код Авијатичара је играло неколико познатих футбалских звезда: Ђурић из Војводине, П. Радовановић из београдске Југославије, Пешић из крушевачког Обилића, Краговић и Клисарић из београдског Баск-а, који се показао као врло недисциплинован. То су уједно били и најбољи играчи у тиму победника.

Војводина, која је наступила без Милутиновића, Дамјановића, Мајтана (ова двојица су играла тек у другом полувремену), Џанића, Пашћана, Буље, Сабљара и Ђурића, а поред тога и без Џонића и Бајазета, који у замени претстављају најбоље играче, имала је најбоље људе у Немету и новом играчу Јовановићу, који се показао као велики талепат коме ће требати само неколико јачих утакмица да постане одличан играч.

Овој утакмици је присуствовало око стотину лица

—о—

У недељу ће се одржати треће коло пехарних утакмица подмладака другоразредних клубова

У недељу, 28 о. м. на игралишту „Трговачког“ одржаће се треће коло пехарних утакмица подмладака другоразредних клубова.

Играће следећи парови: Графичар—Напред, Карађорђе—Рапид, Југославија—Занатлија и Славија—Трговачки. Утакмице почињу у 2 часа после подне. Таблица досад одиграних утакмица гласи:

1. Пак	3	2	1	0	11:3	5
2. Трговачки	1	1	0	0	3:0	2
3. Карађорђе	2	0	2	0	2:3	2
4. Рапид	2	1	0	1	2:6	2
5. Славија	1	0	1	0	2:2	1
6. Напред	2	0	1	1	2:3	1
7. Занатлија		0	0	0	0:0	0
8. Графичар	1	0	1	1	3:3	0
9. Југославија	1	0	0	1	0:3	0

До сада утакмице се одржавају у реду и такмичење изазива велико интересовање код навијача клубова учесника.

ПЛИВАЊЕ

У недељу ће се одржати у Братислави међународна пливачка утакмица за даме између Чехословачке и Мађарске.

*

Женски рекорд на 880 јарда постављен је на утакмици за америчко државно првенство у Њујорку. Поставила га је Леонора Кинг. Ново време је 7:10,6. На 500 метара постигла је Кингова време 7:10,6.

ФУТБАЛ

Славни мађарски футбалер Орт налази се на одмору у Будимпешти. Чувени интернационалац Орт сада је тренер у Ђенови где тренира тамошњи домаћи клуб.

Најгрубљи футбалски играч света Монти, члан Јувентуса, биће предложен од стране италијанског савезног фуркционера г. Барасија за казну да не сме за свој клуб наступити никада када он игра какву финалну утакмицу. Заиста овај гест од уваженог спортског функционера г. Барасија је више него леп.

ТЕНИС

У финално такмичење за Девис куп квалификовале су се Сједињене Америчке Државе и Енглеска. Финална утакмица одржаће се у Вимблдону. Енглеска има шансе да и ове године освоји највећи тениски трофеј света — Девис куп.

*

Аустралија је у такмичењу са Енглеском победила са 3:1. Ова утакмица је била пријатељска и завршила се са неочекиваном победом Аустралијанаца. Код Аустралијанаца био је одличан Крафорд који је победио светског првака Перија.

52

Можда су мислили да ћемо ми утврдити неку директну везу између камиона и разних Флеријевих поступака и да ће им то послужити као заваравање трагова. А ипак ми изгледа природније да је човек коме је било стављено у дужност да инсценира самоубиство изгубио главу, кад је видео Бегби како иде према гаражи. За цигло пет минута тај је полицајац за њега добио гигантске пропорције. Видео је зграду опкољену кордоном полиције и тад је имао само једну идеју: побећи. Изашао је кроз задњи прозор. Јесте ли приметили ширину тог прозора и начин на који је прашина управо избрисана на том месту? Није заборавио да затвори прозор после тога. Лоповски инстинкт га тера да остави ствари онако како их је нашао. Могао бих се кладити да је неки аутомобил украден у том делу града следећих пет минута.

— На часну реч, добро погађате, готово тачно :нису украли кола, већ мотоциклет. Међутим, г. Кумингсе, ви сте говорили о инструкцијама које је добио тај човек; значи да главни убица није сам обавио посао?

— У то сам сигуран. Човек који је довео камион довде и који је припремио горњу сцену био је будала. Али онај који је сцену самислио није. Све је то организовано у знаку интелигенције, план је интересантан и ја са задовољством пратим ову аферу.

Затим се замисли за часак и рече:

...Док на то мислим, Мурфи, оперите добро точкове, гуме, шипке точкова и федере и пошаљите их на анализу.

СЕДАМНАЕСТА ГЛАВА

Виђења

Сутрадан изјутра у пола десет, Кумингс закуца на врата г. Пика у К. И. К. гаражи. Овај га позва да уђе, јасним, звонким гласом.

— Ох! рече он, добар дан! Како сте? Изволите сести! Какав леп дан, зар не? Имате нешто да ми кажете, како ми се чини. Јако сам заузет и ако немате ништа против...

— Немојте се узнемиривати, г. Пику, одговори Кумингс лаконски. Прелазим одмах на чињенице: дајте ми обавештења о именованом Флерију.

— Флери? Ох! Вилтон Флери, стари Вилтон... обавештења? Шта је тај стари Вили још могао учинити?

Његове се црте одједном уозбиљише.

...То је био један мој пријатељ.

— Управо зато.

— Шта се догађа? Зашто „управо зато"? И како знате да ја познајем Флерија?

— Према извесним обавештењима која сам примио. Г. Пику, Вилтон Флери је нађен мртав у својој соби, јуче ујутру, и потребно ми је да ми кажете све што знате о њему.

— Ох! па ви сте нека тица злослутница, драги инспекторе! повика Пик. Идући пут кад будете ушли на главна врата, ја ћу изаћи на споредна. Најпре Томпсон, затим Флери... кад ће трећи?

— Рачунам на вас да ме о том обавестите, одговорио хладно Кумингс Пиков тон му се није допао.

— Како је Флери умро?

— Можда самоубиство, можда друго нешто. Ја то имам да пронађем. Настојте сада да ми кажете шта ви знате.

Лично, ја бих нагињао самоубиству. Флери је узимао дроге, г. Кумингсу, а дроге су га потпуно заглупеле. Морао је умрети раније или доцније од тога... био је то раније добар човек, можда баш не најпоштенији, али симпатичан. Дешавало му се да позајми новаца, па да га не врати, али то је најзад људска мана и подношљива под условом да човек не буде зајмодавац.

— Посматрате ли га као човека који игра ва банк?

— Драги мој, он је био тркач по занимању... али у последње време био је отпуштен.

— Зашто?

— Због дрога. Не може се тако опијати дрогама и наставити са тркама; бар не дуго. Његов газда га није могао држати.

— Питао сам вас да ли је Флери човек који све рескира. Сматрате ли га способним... за неку рђаву акцију у даном случају?

— Лако је могуће. Кад човек само помисли да је мртав, сиромах младић!

Кумингс се завали у своју наслоњачу и посматраше Пика. Поступци његови нису му се допадали; његово је држање било толико различито од онога приликом првог сусрета... инспектор тад примети кофер у једном углу собе.

— Ви путујете, г. Пику? упита он.

— Да, идем на отсуство. У Туке... авионом у пола дванаест из Кројдона. Мислио сам да ћу се отарасити свих брига недељу дана, кад сте ви дошли... тица злослутница! Сиромах Вилтон, жао ми је. Али то је његова кривица можда је боље за њега што је умро.

Кумингс га поново погледа у очи.

(Наставиће се)

ЛИСТАК ДАНА

Срећа

Жан Маже

Г. Друје могао је себе да сматра најсрећнијим човеком на свету. У четрдесет и петој години управљао је једним лепим индустријским предузећем, које је добро напредовало; имао је аутомобил и становао у кући снабдевеној свима могућим удобностима. Носио је поврх тога једно ласкаво одликовање и пуначак трбушић који га је чинио врло симпатичним. Укратко, имао је све што живот чини пријатним и подношљивим.

Али, човек каже а жена, располаже. Г. Друје је био ожењен и Херман са, његова супруга, иако је била одлична домаћица и кућевна и савесна жена, ипак је показивала ужасно прзничку ћуд.

Чудна ствар, мада је била млада, а није баш била ни зла, госпођа Друје била је цандрљива и језична као нека стара жена коју данашњи век ужасава.

Херманса је морала свакоме да изговори своје! просто зато што јој је било пријатно да говори. Вечито је она морала да протестује и да противуречи са неком наивном искреношћу против које се ништа није могло. Сасвим природно г. Друје био је ту као поручен да јој буде жртва.

У почетку свога брака он је покушао да на њу утиче лепим, затим је пробао да је убеди, покушао је са осетљивашћу, са срџбом, са дурењем, али заман. Херманса је стално праскала. Тада се он направио равнодушан, али стварно није могао да се помири с тим.

Праскава и прзничка ћуд његове жене тровала је живот индустријалчев. Она је то увећала и можда је због тога потајно и патила. Али није могла друкчије, морала је да ствара пакао од мирног живота г. Друјеа.

Петнаест година он је очекивао не ко чудо. Али, када је зашао у зреле године нешто се у њему потмуло побунило против немилосрдне судбине. Решио се да штогод предузме мада није баш тачно знао шта.

Било је потребно да се Херманса мало прикљешти, да се сломије неким страшним догађајем, да се у њој подстакне мало она нежност, која је била истрајна али невидљива, једном речи, било је потребно потчинити је великим делима или је привезати за себе препороћеном љубављу. Тако нешто морало би изменити на боље њене ћуди. Не назива жена сваки час „кретеном" и „шмокљаном" онога човека кога воли и коме се диви

Г Друје је дакле решио да пође једним од та два пута. Али велика дела не остварују се тако лако и траже велики ризик.

И муж Мекиавелиста решио се зато да препороди љубав своје жене. Како није имао на себи дражи шармантног принца, латио се класичног средства и почео да изазива љубомору.

Али и од тога г. Друје умало није одустао. Да би Херманса постала љубоморна било је потребно да је он вара често и дуго. Несретник за то није имао ни храбрости ни расположења. У ствари њему је било стало само до његове жене.

И зато, у једном наступу духовитости јадни муж се домислио да се претвара као да је љубавник многобројних метреса које се топе од милине, кад се он само приближи.

Од тога дана, променио је своје навике, купио је финији веш, мирисао се, по десет пута је превезивао кравату, намештао је у џеп од капута свилене марамице, бријао се сваког дана и није више носио крагне од целулоида.

Херменса је била згранута. Грмела је истина против тих промена али није добила никакав одговор.

Ни то није било све. Од то доба г. Друје се враћао доцкан кући, вечеравао је у вароши, остављао је да му се по хаљинама вуку ватрена љубавна писма, невешто је крио фотографије помешане са позоришним програмима и пунио је свој портфеј праменовима косе.

То је већ било и сувише. Госпођа Друје је занемила и њен муж је најзад могао да ужива у непомућеној срећи. Његова горопадна половина није могла да дође к себи. Авантуре њеногa мужа запрепашћавале су је а у исто време бапале су је у велику бригу. Мислила је како сигурно није увиђала све особине свога мужа. Кад се толико жена око њега отимају мора бити да му је вредност несумњива.

Од то доба Херманса је била сва утучена, очи су јој биле црвене, рамена издубљена а поглед као у премлаћеног кучета.

Три недеље је г. Друје триумфовао, и његови победнички повратци пред немом и смрвљеном женом били су освета за много претрпљене грдње.

Али убрзо њему је почело да бива досадно. Улога, коју је играо постојала је исувише тешка за њега. Уморан је био од вечеравања по удаљеним ресторанима. Досадило му се да губи бескрајне вечери по којекаквим кавана ма и биоскопима, да сам себи пише љубавне изјаве, и да се брије сваки час. Истина, био је победио Хермансу. Али шта је добио? Сад живи као неки стари нежења, сам, ужасно сам, без супружничке нежности и без онога жара тајних страсти, које је са толико муке истицао.

Од тада је осетио живо кајање због својих поступака. Толико пута, док га је Херманса замишљала како се одаје свима могућим оргијама, он је замишљен седео за мермерним столом какве кафанице, често са сузама у очима.

Убрзо је почео да се стиди самога себе, својих лажи и својих комедија. И једне вечери, док је неуморно превртао Ботенов адресар, јер није имао шта друго да ради, донео је велику одлуку и вратио се кући.

Блага, стидљива, чекала га је Херманса. Прочитао је у њеним очима толико јада а у своме сопственом срцу осетио је тако велики умор, да је бризнуо у плач и очајним гласом, који није могао ништа да скрије све је признао својој запрепашћеној жени.

Признање му је толико олакшало бол, био је опет нашао недирнуто оно што је био изгубио, да је завршио своју исповест речима:

— Херманса, ти ми верујеш зар не? Је ли да ми верујеш?.. Онда све је прешло. Како ћемо опет бити срећни! . . . Знаш, с времена на време ти ћеш ме назвати кретеном и шмокљаном . . . као и пре. То је тако лепо било. . .

—о—

СПОРТ

Међународне у Брислу

Француска побеђује Југославију у ватерполу са 5:0 (4:0)

Победа Мађарске и Шведске

Брисел, 26 јула. — Јуче пред вече су отпочеле утакмице у ватерполу за Клебесбергов куп. Првим борбама је присуствовао поред многобројних гледалаца и белгијски Краљ Леополд III. са претседником града Брисела.

У првој игри Југославија је побеђена заслужено од рутинираног тима Француске са 5:0. Већ до одмора Французи су водили са 4:0.

После тога сусрели су се Мађари и Белгијанци. Победила је после врло лепе игре репрезентације Мађарске са 9:5.

Последња утакмица је била између Шведске и Немачке, која је донела велико изненађење у победи Швођана са 5:3.

У суботу играју: Мађарска—Француска, Југославија—Шведска и Белгија—Немачка. (Дан.)

Суботички Жак победио је Жск-а у Инђији под електричним осветлењем са 4:2 (1:1)

Гости су приказали изванредну игру

Инђија, 26 јула. — Ноћас је овде одиграна утакмица под електричним осветлењем између суботичког Жака и овдашњег Жск-а. Борба се водила за пехар Министра саобраћаја а победио је потпуно заслужено Жак из Суботице са 4:2 (1:1).

Утакмица је почела у 9 часова увече а присуствовао је рекордан број гледалаца, који је напустио игралиште одушевљен игром гостију и разочаран слабим осветљењем, које је скоро онемогућило правилан развој игре. У оба полувремена гости су били много бољи тим, који је нарочито у техници далеко отскакао од домаћег клуба. Њихова игра се одликовала врло лепим и прецизним комбинацијама и сигурним баратањем лоптом.

Жск се одлично борио до одмора и успео да очува нерешен исход. У другом полувремену њихове снаге су потпуно исцрпене тако да Суботичани односе сигурну победу. Резултат је реалан.

Судија г. Светозар Петровић, иако му је посао био отежан рђавим осветљењем, био је одличан, на задовољство оба тима. (Дан.)

Измењен је распоред првенства П. Н. П.-а

Петровград, 26 јула.

Јуче је С. к. Швебише известио П. Н. П. да одустаје од даљег такмичења за првенство потсавеза из финансиских разлога. Овај гест није ни мало симпатичан, чак је и чудан, јер су пре неколико дана сви претставници С. к. Швебиша у П. Н. П-у дали оставке у свим одборима. Вероватно су и оставке дате из „финансиских“ разлога.

С. к. Швебише ће све неодигране утакмице изгубити са 3:0 (пар-форфе).

Због овог је морао бити измењен распоред такмичења, који сада изгледа овако:

28 јула:

У Дебељачи: Спарта—Жск.
У Вршцу: Душан Силни—Жак.

4 августа

У В. Кикинди: Жак—Жск;
У Вршцу: Душан Силни—Јединство.

11 августа:

У Панчеву: Јединство—Жск;
У В. Кикинди: Жак—Спарта.

18 августа:

У Петровграду: Жск—Душан Силни;
У Дебељачи: Спарта—Јединство.

25 августа:

У Петровграду: Жск—Спарта;
У В. Кикинди: Жак—Душан Силни.

1 септембра:

У Петрограду: Жск—Жак;
У Панчеву: Јединство—Спарта.

8 септембра:

У Петровграду: Жск—Јединство;
У Вршцу: Душан Силни—Спарта.

15 септембра:

У Вршцу: Душан Силни—Жск;
У Панчеву: Јединство—Жак.

22 септембра:

У Дебељачи: Спарта—Душан Силни;
У В. Кикинди: Жак—Јединство.

*

После одиграних недељних првенствених утакмица у Петровграду Ж. с. к.—Швебише 4:1; у Дебељачи Спарта Жак 3:2; у Панчеву Јединство—Душан Силни 2:2.

Табела првенства П. Н. П-а има овај изглед:

1. Ж. С. К.	1	1	0	0	4:1	2
2. Спарта	1	1	0	0	3:2	2
3. Душан Силни	1	0	1	0	2:2	1
4. Јединство	1	0	1	0	2:2	1
5. Ж. А. К.	1	0	0	1	2:3	0
6. Швебише	1	0	0	1	1:4	0

С. Олчан

Потсавезни дан у Петровграду

Петровград, 26 јула. — 28 о. м. и 11 августа, одржаће се Потсавезни дан у Петровграду.

Учествоваће 4 клуба: А. к. Обилић, Р. с. к. Борац, А. к. Војводина и С. к. Раднички. Победник ће добити леп пехар од ПНП-а. (Дан)

—o—

Караџић: Српски ријечник 150·-
Масарик: Светска револуција 150·-
На стоваришу књижара „Славија“, Нови Сад

ОСИГУРАЊЕ ЈЕ СТВАР ПОВЕРЕЊА!
ЈУГОСЛАВИЈА
Опште Осигурав. Друштво
Филијала
НОВИ САД
Петра Зрињског 36 - Тел. 20-55
Пружа својим осигураницима највећу гаранцију за испуњење свих својих обавеза

Берзе

НОВОСАДСКА ПРОДУКТНА БЕРЗА

Нови Сад, 26 јула.

На данашњем берзанском састанку начињени су следећи закључци:

Пшеница: Лађа Тиса укључиво Чуруг нова 79 2%, VII. 126, VIII. 131, IX. 134, X. 137; Лађа Тиса испод Чуруга 79 2%, 125, 131, 134, 135; Лађа Бегеј 79 2%, 124, 129, 132, 135; Лађа Потиски Канал укљ. Кула 79 2%, 123, 128, 131, 134; Лађа Дунав, Канал и Канал Кр. Александра 78 2%, 120, 125, 128, 131; Лађа Дунав Бачка, банатска и барањска 78 2%, 123, 128, 131, 134; Лађа Дунав Срем 77—78 2%, 116.50, 121.50, 124.50, 127.50; Лађа Дунав Србија 77—78 2—3%, 114.50, 119.50, 122.50, 125.50; Лађа Сава, сремска србијанска и босанска 77—78 2—3%, 113.50, 118.50, 121.50, 124.50; Горњо бачка 79 2%, 120, 125, 128, 131; Горњо банатска 79 2%, 120, 125, 128, 131; Бачка 78—79 2%, 118, 123, 126, 129; Банатска 78—79 2%, 117, 122, 125, 128; Сремска и славонска 78 2%, 110, 115, 118, 121.

Раж: Бачка к. д. 100—102.

Јечам: Бачки нови 64 к. д. 84—86, Сремски нови 64 к. д. 84—86.

Овас: Бачки нови к. д. 82.50—85, Сремски нови к. д. 82.50—85, Славонски нови к. д. 82.50—85.

Кукуруз: Бачки и сремски к. д. 76—78, Банатски нови к. д. 74—75.

Брашно: 0гг и 0г 190—210; бр. 2 170—190; бр. 5 150—170; бр. 6 130—150; бр. 7 110—120; бр. 8 85—90.

Мекиње: бачке у јута врећама к. д. 75—77.50; сремске у јута врећама к. д. 75—77.50; банатске у јута врећама к. д. 72.50—75; у јута врећама лађа р. к. 75—77.50.

Тенденција: Непромењена.

Промет: средњи.

СОМБОРСКА ПРОДУКТНА БЕРЗА

Сомбор, 26 јула.

Лађа Тиса укључиво Чуруг 79 2% (за јули) 126, (авг.) 131, (септ.) 134, (окт.) 137; Лађа Тиса испод Чуруга 79 2%, 125, 130, 133, 136; Лађа Бегеј 79 2% 124, 129, 132, 135; Лађа Потиски Канал укљч. Кула 79 2% 123, 128, 131, 134; Лађа Дунав Канал и Канал Кр. Алекс. 78 2% 120, 125, 128, 131. Дунав Бачка, Банатска и Барањска 78 2% 125, 128, 131, 134. Дунав Срем 77/78 2% 116.50, 121.50, 124.50, 127.50; Дунав Србија 77/78 2—3% 114.50, 119.50, 122.50, 125.50; Сава Сремска србијанска и босанска 77/78 2—3% 113.50, 118.50, 121.50, 124.50; Гор-Бачка 79 2% 120, 125, 128, 131; Горњо Банатска 79 2% 118, 123, 125, 129; Банатска 78/79 2% 117, 122, 125, 128; Сремска и Славонска 78 2% 110, 115, 118, 121.

Раж: Бачки 100—102.

Зоб: Нова бачка: 80—82, Сремска и славонска 80—82.

Пасуљ: Бачки 140—150.

Јечам: Бачки и сремски нови 63/64 80—85; Бачки и сремски пролетњи 67/68 110—115.

Кукуруз: Бачки и сремски промт 76—77, Бачки и сремски за VII 77—78.

Брашно: Бачке и Банатске станице: 0гг и 0г 190—210; бр. 2 170—190; бр. 5 150—170; бр. 6 135—150; бр. 7 110—120; бр. 8 85—90

Мекиње: Бачке пшеничне 75—77.

Тенденција: мирна.

Промет: 33 вагона.

ЦИРИШКА БЕРЗА

Цирих, 26 јула. — Београд 7, Париз 2026, Лондон 1521, Њујорк 306 и тричетвртине, Брисл 5195, Милано 2510, Амстердам 206 и једначетвртина, Берлин 12305, Беч 5860, Праг 1271, Атина 291, Букурешт 250.

БЕОГРАДСКА БЕРЗА

Београд, 26 јула. — Амстердам 295205—293745, Берлин 176521—175133, Беч 883—873, Грчки бонови 3427—3357, Брисл 74496—73900, Цирих 143129—142422, Лондон 21853—21643, Лондон прив. клир. 23723—23565, Милано 35954—35645, Њујорк чек 437132—433501, Њујорк кабел 439332—435701 Париз 28990—28826, Праг 18202—28091, Мадрид прив. клир. 600 у., 7% стабилизациони 82 п., 4% аграрни 46 и тричетвртине—46, ратна штета 371—70—70, аграрна банка 229 п., — 228 п.

ОГЛАС
за набавку огревног дрвета

Месном школском одбору у Новом Саду потребно је 351 хват првокласног церовог дрвета, једногодишње сече, цепанице без облица, чворова, пањева и трулежи.

Лицитанти су дужни поднети са 200 динара таксирану и запечаћену понуду најкасније до 30 августа т. г. у 11 часова пре подне, када ће се оне отворити. До тога рока морају наиме кауције положити 5% од понуђене вредности у готовом или у вредносним папирима благајнику школског одбора, о чему ће узети потврду и приложити је уз понуду. Уз ове важе и сви остали услови, по пропису закона о држ. рачуноводству.

Дрво се има поставити на лице места по школама, како буде распоред учињен, где ће се дрво од комисије примити, најдаље за 1 месец дана, од дана лицитације.

Одбор задржава себи право, да најповољнију понуду усвоји.

Месни школски одбор новосадски
Футошки пут бр. 13

Број 41786/35

ОБЈАВА

Објављујем да ово двоје желе склопити брак:

Младожења: Мацић Салих, нежењен, кафеџија, вера исламска, рођен 3 VI 1899 год. у Тузли, стан Нови Сад, Шафарикова 21, име оца и мајке: пок. Мацић Хасан, Хасанагић Аза.

Невеста: Цветић Вера, неудата, домаћица, ист. прав. вере, рођена: 6 V 1898 г. у Каменици, стан Каменица, име оца и мајке пок. Цветић Стеван, Ристић Наталија.

Позивам све оне, којима је позната каква законска препрека за склапање брака напред споменутих или каква околност, која искључује њихов слободан пристанак, да то мени непосредно или путем опога општинског поглаварства (суда), односно матичара код којега је ова објава истакнута, пријаве.

Ова се објава има извршити у Новом Саду и у једном листу.

У Новом Саду, 26 VII 1935.

(Потпис нечитак), држ. мат.

МАЛИ ОГЛАСИ

OGLASE za naš list u Subotici prima g. **Lazar Kopilović**, revizor novina u knjižari „Jedinstvo“.

ПОПОВИЋ Д., СЕНАТОР
БАНАТ, БАЧКА и БАРАЊА
Савремени национални политички и друштвени профили.
Књига се добија у администрацији
Нови Сад, Булевар Кр. Марије бр. 9.

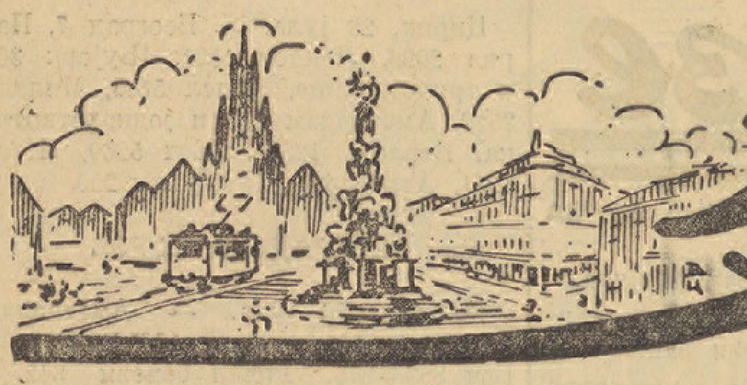

Новосадски дневник

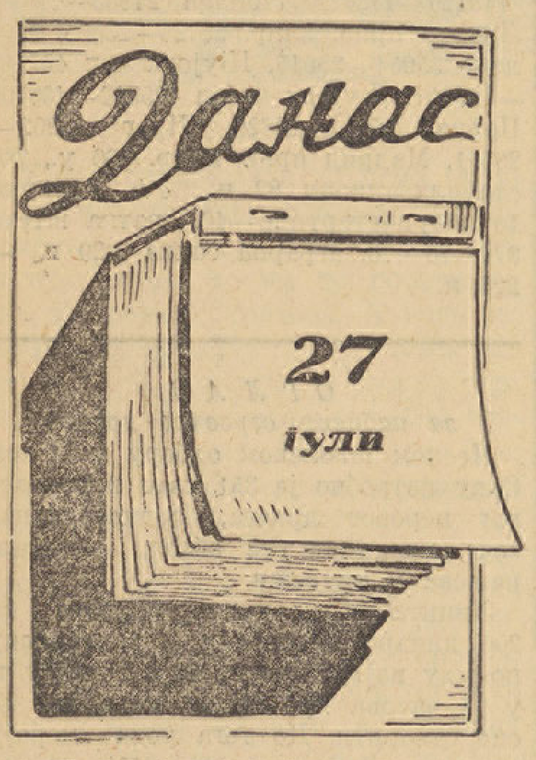

БИОСКОПИ:

Тон-биоскоп „Аполо“: 19, Плес у Савоји (Гита Алпар)

Тон-биоскоп „Одеон“: Нема претставе.

Тон-биоскоп „Рекс“: 19, Пољачка крв (Светислав Петровић и Ани Ондра).

Башта „Краљице Марије“: 21 Дансинг.

Башта хотела „Слобода“: 22, Варијетски програм.

Башта „Хотел Парка“, 21 Дансинг.

Башта „Лојд“: 21, Дансинг.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Јован Грозингер, Краља Петра 30 (телефон 27—40)

Милан Попић, Пашићева улица.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА

„Књаз Милош“. НОВИ САД, Трифковићев трг 3-I. Телефон 20—20, и 32—42.

Раденска минерална вода наруџбе прима А. Хофман, Нови Сад, Футошки пут 37. Телефон 33-08.

*

ДОПУТОВАЛИ У НОВИ САД

У хотел „Краљица Марија“: г. г. Хорват Гроздела, енглески колонијални чиновник у Африци, Артур Милтон Румбал, енглески колонијални чиновник у Африци, Дива Сан ду, црначки слуга из Африке, Евалит Бекман књижевник из Немачке, Александар Калман, трговац из Јаша Томића, Исидор Барон, трговац из Загреба, др. Петар Јаковљевић, лекар из Пожаревца, Јане Гутман, чиновник из Сенте, Едуард Левак, инжињер из Беча, Јосип Клајн, трговац из Загреба, Ђука Кон, инжињер из Загреба, Роберт Енглман, чиновник из Београда, Игнац Хофман, трговац из Чехословачке, Јене Јухели, трговац из Суботице, гђа Јелена Сајдл, домаћица из Вршца, гђица Херта Брајт, девојка из Вршца.

У хотел „Слобода“: г. г. Алберт Кон, трговац из Будимпеште, Милан Јанковић, инжињер из Београда, Егон Краус, трговац из Осека, Феликс Дајч, трговац из Земуна, Михајло Глигоријевић, трговац из Београда, Марко Лауфер, трговац из Сомбора, Јован Крацлер, трговац из Сусека.

*

ВЕНЧАНИ, РОЂЕНИ И УМРЛИ

У току јучерашњег дана *венчани* су у Новом Саду: Фрања Месарош, столарски помоћник са уд. Маријом Тибаји, рођ. Харангозђ; Јоргић Малин, трговац са Катицом Грбић; Жарко Белић, месарски помоћник са Маријом Павков.

Рођених и умрлих није било.

У програму новинарског кермеса поред г. Цвејића и г. Сенашина, учествоваће и гђа Евка Микулић

Припреме за велики новинарски кермес, који ће се одржати у суботу, 27 о. м. увече у башти „Краљице Марије“ приводе се крају. Интересовање за кермес је огромно, тако да је сасвим извесно да ће башта „Краљице Марије“ бити испуњена до последњег места. Већи део столова већ сада је резервисан.

У програму кермеса, који ће имати читав низ пријатних изненађења, учествоваће поред одличног првака Београдске опере г. Жарка Цвејића и познатог новосадског виртуоза на виолини г. Драгутина Сенашија, још и популарна и омиљена првакиња Београдског позоришта гђа Евка Микулић, која је новосадској публици добро позната још од пре неколико година када је била чланица Новосадског позоришта и носила главне улоге у познатим оперетама. Наступ гђе Микулић изазваће несумњиво исто толико интересовање као и наступ симпатичног г. Цвејића, који ће отпевати некалико арија из свога оперског репертоара и виолинисте г. Драгутина Сенашија, кога ће на клавиру пратити гђа Милица Моч.

Са најживљим интересовањем публика очекује разјашњење тајне „новинарске патке“ која ће посетиоцима кермеса бити објашњена тачно у поноћ. Улазнице за кермес неће

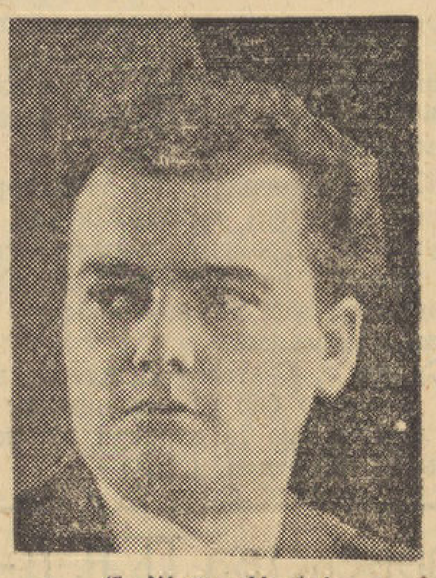

Г. Жарко Цвејић

бити, али ће посетиоци моћи добровољно да купе купоне за „новинарску патку“ за 15 динара, за које ће добити противредност. Почетак кермеса у 9 и по часова увече. Столове треба резервисати код дирекције Краљице Марије (телефон 20-05).

Узбуна око једног одела нађеног у кабини дунавског купатила

Прексиноћ је направљена права узбуна око једног одела које је у 10 часова увече донео у полицију г. Божа Павловић, учитељ пливања у школи пливања на Дунаву. Г. Павловић је изјавио полицији да је сопственик тога одела син једног познатог директора банке из Новог Сада, и да је отишао са чамцем у друштву једне даме и једног господина. Младић, за кога је саопштено да се удавио, стар је 20 година. Његови родитељи су такође обавештени да им се син удавио. Они су га већ оплакивали, када се он, сасвим изненада, појавио.

Међутим, сутрадан један бивши полициски капетан у Новом Саду, који се сада одмара на своме имању у Сремској Каменици, дошао је у Кривичну полицију и саопштио да је нађено одело његово. Он је, затим, испричао у полицији да је заболио сина директора банке да му одело донесе у Сремску Каменицу, али је младић заузет монденским обавезама, заборавио на одело.

Тако се цео случај објаснио у полицији. Бивши полициски капетан био је срећан што је пронашао одело, директор банке био је срећан што му је син жив, а најзад и полиција је била срећна што није морала да расветљује један мистериозни случај.

На расписану лицитацију учитељског удружења за столарске радове на новој згради Учитељског дома поднето је седам понуда. Економски одбор Учитељског удружења решиће којем ће се понуђачу поверити израда столарских радова.

На молбу железничке станице у Новом Саду, данас је изашла пожарна чета и извела једну импровизирану ватрогасну вежбу на самој железничкој станици. Ова вежба изведена је као превентивна мера за случај неког пожара и она је врло добро успела.

Постављен у Просветном одељењу Банске управе

Решењем Банске управе Дунавске бановине постављен је за дневничара-званичника у Просветном одељењу Дунавске бановине г. Милан Б. Алексић, свршени ђак Трговачке академије из Петровграда.

—о—

Заменик државног тужиоца при Сремском суду г. др. Воја Мијатовић пре месец дана тражио је од Министарства правде да га разреши дужности. Јуче је стигло решење којим се г. др. Воја Мијатовић разрешује досадашње дужности заменика државног тужиоца. Г. др. Мијатовић ће се сада бавити адвокатуром и радити са адвокатом г. др. Фратуцаном.

—о—

Седница удружења пољопривредника

У суботу у 9 часова пре подне одржаће Удружење пољопривредника седницу у просторијама Трговачко-индустриске и занатске коморе. На овој седници ће се претрести измена законских чланова, који се односе на однос између пољопривредника и пољопривредних радника.

—о—

Нестанак једног незапосленог берберског помоћника

Јуче је пријављен полицији нестанак незапосленог берберског помоћника Јосипа Татића, старог 21 годину. Он је још у понедељак отишао из свога стана у Косте Пећанца улици број 5, па се од тога доба није јавио рођацима. Они су забринути за његову судбину дошли јуче у полицију и пријавили његов нестанак. Нестали Татић је висок младић. На себи је имао жуте панталоне, црне ципеле, грао капут и капу. Пошто је био веселе природе сумња се да би могао извршити самоубиство. Претпоставка о дављењу на Дунаву такође се одбацује пошто полицији за последњих неколико дана није пријављен ни један случај дављења.

—о—

МАЛА ПОЛИЦИСКА КРОНИКА

Кола оборила пролазника

Данас пре подне једна кола, натоварена воћем, прегазила су једног пролазника у Футошкој улици. Кола су својина Еугена Вајса и кад је кочијаш наишао на једног пролазника он је покушао да заустави кола али је већ било касно, јер је један коњ оборио на земљу пролазника. Срећа је што је пролазник био вешт и одмах се искобељао тако да га кола нису прегазила. Он је само лакше повређен од пада на земљу. Полиција је повела истрагу. *(Дан)*

—о—

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, Јована Ђорђевића 8. — Власник: ДАКА ПОПОВИЋ, Булевар Краљице Марије 9.
Штампа „Уранија“, штампарски завод, Стеве Стевановића 5.